

Букач В. М.

**Одеське
театрально-художнє училище**

Особистості

Біографічний словник

Одеса - 2025

УДК: 013(038)
Б 90

Автор: **Букач Валерій Михайлович**, кандидат історичних наук,
приват - професор

Букач В. М.

Одеське театрально-художнє училище. Особистості: Біографічний
словник. – Одеса: КЦВ, 2025. – 84 с.

Словник містить стислі біографічні дані про відомих викладачів,
випускників Одеського театрально-художнього училища та розрахований
на широке коло читачів.

(С) Букач В. М., 2025.

ПЕРЕДМОВА

Одеське театрально-художнє училище – це традиційна протягом багатьох десятиліть назва універсального закладу освіти, який готує широкого спектру фахівців для театру і кіномистецтва.

Історія навчального закладу починається із заснування в 1920 році в Одесі Першої державної студії Губернського відділу політичної освіти, яка мала драматичне та балетне відділення, а також підготовчі курси з ритміки і пластики.

У 1923 році студію реорганізували в Одеській театральний технікум з двома відділеннями: драматичним та балетним.

В 1924 році Одеський театральний технікум був об'єднаний з музичним училищем та Одеською консерваторією в єдиний навчальний комплекс – Одеський музично-драматичний інститут з драматичним (театральним) факультетом і музично-драматичний технікум з хореографічним (балетним) відділенням. З 1927 року навчальний комплекс називався Одеським музично-драматичним інститутом імені Л. ван Бетховена.

У 1934 році відбулася нова реорганізація. Були відновлені самостійні заклади освіти: Одеська державна консерваторія, Одеське музичне училище та Одеське державне театральне училище. В 1939 році в Одесі відкрилася хореографічна школа, а в 1962 році – хореографічне відділення в Одеському культурно-освітньому училищі.

Під час німецько-нацистської окупації в 1941 – 1944 роках училище не працювало.

З 1952 року училище почало готувати широкий спектр фахівців для театального та кіномистецтва і стало називатися Одеським театральним художньо-технічним училищем (технікумом)[1].

В 1997 році училище було об'єднано з Одеським художнім училищем та режисерським відділенням Одеського училища культури (культурно-освітнього училища) під назвою Одеське художньо-театральне училище імені М. Б. Грекова.

У 2007 році відбулася чергова реорганізація, в наслідок якої були утворені самостійні заклади освіти: Одеське театрально-художнє училище та Одеське художнє училище імені М. Б. Грекова.

В 2018 році училище стало називатися коледжем, а в 2020 році – Одеським театрально-художнім фаховим коледжем, який готує фахових молодших бакалаврів за 9 освітніми програмами [2].

Даний словник має три розділи. В розділі «Педагоги» наведені короткі біографії окремих відомих викладачів, які в минулому працювали в навчальному закладі. В розділі «Випускники» розміщена інформація про окремих випускників закладу освіти різних років. У розділі «Вихованці» наведені короткі біографічні дані відомих особистостей, які з різних причин

не опанували повний курс навчання та почали працювати за фахом, чи відсутня достовірна інформація про закінчення повного курсу навчання.

Джерелом для формування біографічних довідок слугували матеріали, опубліковані в паперовому чи електронному варіантах.

1. Одеський театральний фаховий коледж/ М. О. Луговий// Енциклопедія Сучасної України/ Ред. кол.: І. М. Дзюба та ін. – Т. 24: О. – Київ: ІЕД НАНУ, 2001. – 944 с.
2. Одеський театральний фаховий коледж// <https://othk.com.ua/>

П Е Д А Г О Г И

Альшиць Леон Якович

Л. Я. Альшиць народився 17 (30) січня 1910 року в Житомирі.

В 1931 році закінчив Київський художній інститут.

Сценограф. Член Спілки художників УРСР.

У 1929 – 1941 роках працював у театрах Києва. В 1937 – 1941 роках викладав в Київському інституті театального мистецтва.

В 1941 – 1944 роках був головним художником фронтового театру.

У повоєнний час був художником Одеського театру Радянської Армії.

В 1954 – 1979 роках працював в Одеському російському драматичному театрі імені А. Іванова. У 1957 – 1975 роках обіймав посаду головного художника. Співпрацював з Київським театром російської драми імені Лесі Українки.

Оформив вистави «Влада темряви», «Третя патетична», «Дощ», «В день весілля», (Одеський російський театр імені А. Іванова), «І відлетимо з вітрами», «Добряки», «Розгром», «Гравець» (Київський театр російської драми імені Л. Українки) та інші.

У 1975 – 1978 роках викладав в Одеському театальному художньо-технічному училищі.

Нагороджений медаллю «За оборону Сталінграду». В 1978 році присвоєно звання «Заслужений діяч мистецтв Української РСР».

Помер 21 лютого 1983 року в Одесі.

Джерела:

1. Альшиць Леон Якович/ З. В. Кучеренко// Енциклопедія Сучасної України/ Ред. кол.: І. М. Дзюба та ін. – Т. 1: А. – Київ: ІЕД НАНУ,

2001. – 823 с.
2. Альшиць Леон Якович// Митці України: Енциклопедичний довідник/ Упоряд.: М . Г. Лабінський, В. С. Мурза. За ред. А. В. Кудрицького.— Київ: УЕ, 1992. – С. 22.

Баренбойм Олександр Менделевич

О. М. Баренбойм народився 20 січня 1916 року в м. Умань.

Здобув музичну освіту, грав на скрипці.

В 1937 – 1945 роках перебував у лавах Червоної Армії. У складі 4 гвардійської танкової бригади Тацинської дивізії військ Південного фронту воював проти нацистських загарбників. Гвардії капітан у відставці.

Після війни закінчив філологічний факультет Одеського державного університету імені І. І. Мечникова. Кілька років вчителював в Краснодарі.

Повернувшись до Одеси, викладав в Одеському театральному художньо-технічному училищі, виконував обов'язки завідувача навчальною частиною.

Брав активну участь у роботі секції «Одесика» при Будинку вчених.

Нагороджений орденом Вітчизняної війни 1 ступеня, двома орденами Червоної Зірки, медалями «За оборону Сталінграда», «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941 – 1945 рр.».

Помер у 1993 році в Одесі.

Джерела:

1. Баренбойм Олександр Менделевич/ В. Голубовська// Вони залишили слід в історії Одеси: Збірка біографічних нарисів та статей // <https://odessa-memory.info/ru/index.php?id=23>
2. Баренбойм О. М.// Пам'ять народу// <https://pamyat-naroda.ru/heroes/person-hero93950164/>

Биховська Галина Михайлівна

Г. М. Биховська народилася 12 (25) грудня 1906 року в м. Кам'янець-Подільській.

У 1929 році закінчила Київський музично-драматичний інститут, а 1943 році – Свердловську державну консерваторію.

В 1929 – 1934 роках була солісткою Київського театру опери та балету, в 1934 – 1936 роках – солісткою Київської філармонії, в 1936 – 1939 роках – солісткою Ленінградської філармонії. У 1939 – 1944 роках працювала в

Свердловському театрі оперети, а в 1945 – 1948 роках – в Одеському театрі оперети.

З 1950 року викладала вокал в Одеському театральному художньо-технічному училищі.

Померла 8 лютого 1992 року в Одесі. Похована на 2-му християнському кладовищі.

Джерела:

1. Биховська Галина Михайлівна/ І. М. Лисенко// Енциклопедія Сучасної України/ Ред. кол.: І. М. Дзюба та ін. – Київ: ІЕД НАНУ, 2008. // <https://esu.com.ua/article-22957>
2. Галина Биховська //КІНО-ТЕАТР// <https://www.kino-teatr.ru/teatr/acter/sov/339879/bio/>

Варнеке Борис Васильович

Б. В. Варнеке народився 3 червня 1974 року в Москві.

Закінчив Санкт-Петербурзький історико-літературний інститут.

У 1903 році захистив магістерську дисертацію «Нариси з історії давньоримського театру», а у 1905 році – докторську дисертацію «Спостереження над давньоримською комедією. До історії типів».

Протягом 1904 – 1910 років працював приват-доцентом С.-Петербурзького, та професором Казанського університетів. З 1910 року викладав на історико-філологічному факультеті Новоросійського університету.

В 1920 – 1941 роках обіймав посаду професора Одеського інституту народної освіти, Одеського інституту соціального виховання, Одеського державного педагогічного інституту. З другої половини 1930-х років викладав римську історію в Одеському державному університеті.

У 1921 – 1923 роках був ректором Одеського технікуму образотворчого мистецтва та викладачем Одеського театального технікуму. В 1925 – 1934 роках викладав в Одеському музично-драматичному інституті, а згодом в Одеському театральному училищі.

В січні 1941 року присвоєно звання «Заслужений діяч науки Української РСР».

Під час нацистської окупації Одеси викладав історію римської літератури в університеті Трансністрії. У травні 1944 року був заарештований. Помер у тюремній лікарні в Києві 13 липня 1944 року.

Реабілітований посмертно в 1955 році.

Джерела:

1. Професори Одеського (Новоросійського) університету: Біографічний словник. – Т. 2: А – І. – 2-ге вид., доп./ Відп. ред. В. А. Сминтина. –

Одеса: Астропринт, 2005. – С. 209 - 211.

2. Історія Південноукраїнського державного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського в особах: Біографічний довідник/ В. М. Букач. – Одеса, ПДПУ, 2005. – С. 24 - 25.

Василько Василь Степанович

В. С. Василько (Міляєв) народився 26 березня (7 квітня) 1893 року в Черкаському повіті Київської губернії.

У 1913 – 1916 роках навчався на філологічному факультеті Університету святого Володимира в Києві, а в 1922 – 1926 роках – в режисерській лабораторії театру «Березіль».

Працював у Товаристві українських акторів під керівництвом І. О. Марьяненко, в «Молодому театрі», Першому театрі УРСР імені Т. Шевченка, театрі «Березіль» під керівництвом Л. Курбаса, Харківському Червонозаводському робочому театрі. В 1933 – 1938 роках був художнім керівником Сталінського українського драматичного театру, а в 1943 – 1948 роках – художнім керівником та директором Чернівецького музично-драматичного театру.

В 1926 – 1928 роках працював головним режисером театру української Держдрами в Одесі, в 1939 – 1941 роках – режисером, художнім керівником Одеського Театру Революції, в 1948 – 1956 роках – головним режисером Одеського музично-драматичного театру імені Жовтневої революції.

Поставив вистави «За двома зайцями», «97», «Любов Ярова», «Гайдамаки», «Диктатура», «Ревізор», «Васса Железнова», «Правда», «Макбет», «Богдан Хмельницький», «Калиновий гай», «Угрюм-ріка», «Тіні забутих предків», «Платон Кречет», «Безталанна», «Хто сміється останнім», «Шельменко-денщик» та інші.

У 1929 – 1932 роках викладав у Харківському музично-драматичному інституті, в 1961 – 1963 роках – в Одеському театральному художньо-технічному училищі.

Нагороджений орденами Жовтневої революції, Трудового Червоного Прапора, медаллю «За доблесну працю в Великій Вітчизняній війні 1941 – 1945 рр.». В 1940 році присвоєно звання народного артиста Української РСР, а в 1944 році – звання «Народний артист СРСР».

Помер 18 березня 1972 року в Одесі. Похований на 2-му християнському кладовищі.

В 1995 році Одеському українському музично-драматичному театру присвоєно ім'я В. С. Василька.

Джерела:

1. Василько Василь Степанович/ В. В. Гаккебуш// Українська радянська енциклопедія: у 12 т./ Гол. ред. М. П. Бажан; редкол. О. К. Антонов та ін. – 2-ге вид. – Т. 2. – Київ: ГР УРЕ, 1979. – С. 128.
2. Василько Василь Степанович/ В. Т. Габелко// Енциклопедія Сучасної України/Ред. кол.: І. М. Дзюба та ін. – Т. 4: В – Вог. – Київ: ІЕД НАНУ, 2004. – 700 с.

Гамсахурдія Валентина Романівна

В. Р. Гамсахурдія (Гамсакурдія) народилася 5 січня 1984 року в Баку. Пірует-наїзниця, балерина.

Виступала в цирку Нікітіних в Казані, в цирку А. Чинизеллі в Санкт-Петербурзі, на початку 1910-х років була артисткою балету Одеського оперного театру.

У 1916 році знялася у кримінальному кіноромані «Даніель Рок».

В другій половині 1930-х років викладала хореографію в Одеському театральному училищі.

Померла 12 травня 1965 року.

Джерела:

1. Циркова родина Гамсахурдія// Генеалогічний форум// <https://forum.vgd.ru/post/1516/77315/p3642627.htm>
2. Одеський театр опери та балету// ODESSKIY.COM// <http://odesskiy.com/doma-odessi/odesskij-teatr-opery-i-baleta.html>
3. Даніель Рок (2 серія) (1916)// Daydreams early cinema database// <https://daydreams.museum/film/6c5c47a38e23faec0cbe9a2a7eab5be3/>
4. Тількер Михайло Єлисейович/ Т. М. Яковлєва, В. А. Коваль// Вони залишили слід в історії Одеси: Збірка біографічних нарисів та статей// <https://odessa-memory.info/ru/index.php?id=580>

Голубовська Валентина Степанівна

В. С. Голубовська народилася 23 лютого 1939 року в Одесі.

Закінчила Ленінградський державний університет імені А. О. Жданова.

Викладала історію мистецтв в Одеському театральному художньо-технічному училищі.

Є автором книг «На краю рідної Гіпербореї», «Мама купила книгу», «Скарби одеських музеїв».

Померла 10 березня 2018 року в Одесі. Похована на Новоміському кладовищі.

Джерела:

1. Не стало Валентини Голубовської // Вечірня Одеса. – 2018. – № 28 (10583). – 13 березня.

**Давидова
Євгенія Денисівна**

Є. Д. Давидова народилася 20 грудня 1922 року в м. Льгов Курської губернії.

У 1949 році закінчила Московський державний університет імені М. В. Ломоносова.

Мистецтвознавець. Член Спілки художників України з 1960 року.

В 1953 – 1954 роках була заступником директора Одеського музею західного мистецтва, в 1954 – 1956 роках – старшим науковим співробітником, заступником директора Одеської картинної галереї російського та українського мистецтва. Одночасно, в 1953 – 1956 роках, викладала історію мистецтва в Одеському театральному училищі.

У 1963 – 1969 роках була завідувачем відділу, заступником директора з наукової роботи Державного музею українського образотворчого мистецтва в Києві. Від 1969 року працювала в Київській філії Всесоюзного науково-дослідного інституту технічної естетики: старшим науковим співробітником, завідувачем відділу комплексних досліджень, завідувачем сектору експертизи.

Померла 8 червня 1993 року в Києві.

Джерела:

1. Давидова Євгенія Денисівна/ Н. І. Мойсеєнко// Енциклопедія Сучасної України/ Ред. кол.: І. М. Дзюба та ін. – Т. 7: Г – Ді.– Київ: ІЕД НАНУ, 2007. – 708 с.

**Довбищенко
Віктор Семенович**

В. С. Довбищенко народився 21 жовтня (3 листопада) 1910 року в Харкові.

У 1932 – 1934 роках закінчив акторський та режисерський факультети Харківського музично-драматичного інституту.

До 1941 року працював режисером у Харківській студії «Слово», в радіо-театрі, у Червонозаводському українському драматичному театрі, у Київській кіностудії художніх фільмів, в Харківському театрі імені Ленінського комсомолу, в Одеському театрі імені Революції. В 1941 – 1952 роках був художнім керівником Кабардинського драматичного театру, Ворошиловградського драматичного театру імені М. Островського, Київського театру юного глядача. Викладав майстерність актора та режисуру в театральних закладах освіти Харкова, Києва, Ворошиловграда. В 1939 – 1941 роках працював в Одеському театральному училищі.

Є упорядником хрестоматій «Поради режисера», «Про мистецтво режисера», «Про мистецтво театру» та інших творів.

Помер 24 вересня 1953 року в Києві. Похований на Байковому кладовищі.

Джерела:

1. Довбищенко Віктор Семенович/ Л. В. Будник, В. І. Заболотна// Енциклопедія Сучасної України/ Ред. кол.: І. М. Дзюба та ін. – Т. 8: Дл – Дя.– Київ: ІЕД НАНУ, 2008. – 715 с.

Дьяконова Зінаїда Григорівна

З. Г. Дьяконова народилася 2 червня 1903 року в Одесі.

Навчалася в драматичній студії під керівництвом Г. Гловацького в Одесі.

Створила студію підготовки читців при Одеському будинку вчених, театральний клас.

До 1941 року працювала в Одеському російському драматичному театрі імені А. Іванова.

У повоєнний час працювала в Одеській філармонії в якості режисера-постановника. Викладала в Одеському театральному училищі.

Виконувала обов'язки секретаря Одеської організації спілки театральних діячів України.

З 1962 року знімалася в художніх фільмах «Приходьте завтра», «До побачення, хлопчики», «Одеські канікули», «Повість про чекіста», «Майже смішна історія», «Фотографія на стіні», «Діалог з продовженням», «Камертон».

Удостоєна звання «Заслужений працівник культури Української РСР».

Померла в 1988 році.

Джерела:

1. Зінаїда Дьяконова //КІНО-ТЕАТР// <https://www.kino-teatr.ru/kino/acter/w/sov/27696/forum/#s5189894>

2. Зинаїда Григорівна Дьяконова вчора і сьогодні: спогади/
В. С. Максименко. – Одеса: Астропринт, 2013. – 240 с.

Івницька Зоя Олександрівна

З. О. Івницька народилася 4 листопада 1926 року в м. Біла Церква.

В 1953 році закінчила Одеське художнє училище.

Живописець, графік. Учасниця міських, всеукраїнських, всесоюзних, персональних (Одеса, Лос-Анджелес) мистецьких виставок. Автор графічних творів «У кравчині», «Дочка», живописних робіт «Дівчина у кімоно», «Дерева» та інших.

У 1954 – 1966 роках працювала вчителем та керівником ізостудії Палацу піонерів м. Тирніауз (РРФСР), Будинку офіцерів та Палацу студентів в Одесі.

Протягом 1967 – 1992 років була художником по костюмах Одеського театру музичної комедії. Створила ескізи костюмів для вистав «Весела вдова», «Граф Люксембург», «Журавель у небі», «Циганський барон», «Летюча миша», «Принцеса цирку», «Попелюшка», «Моя чарівна леді», «Скрипаль на даху», «Ешелон», «Слон» та інших. Оформила вистави Одеського театру юного глядача «Рік без кохання», «Громадський обвинувач».

Викладала в Одеському театральному художньо-технічному училищі.

Померла в серпні 2019 року в Лос-Анджелесі (США).

Джерела:

1. Івницька Зоя Олександрівна/ Ю. В. Сагіна // Енциклопедія Сучасної України/ Ред. кол.: І. М. Дзюба та інші. – Т. 11: Зор – Как. – Київ: ІЕД НАНУ, 2011. – 710 с.

Івницький Михайло Борисович

М. Б. Івницький народився 19 лютого 1926 року на Вінничині.

У червні 1944 року – липні 1945 року служив у Центральній групі військ Червоної Армії.

В 1953 році закінчив Одеське художнє училище і до 1967 року працював в Одеському російському драматичному театрі імені А. Іванова, де

оформив вистави «Цар Федір Іоаннович», «Занепад», «Дерева вмирають стоячи», «Остання зупинка», «Привиди», «Третя голова».

Одночасно в 1958 – 1964 роках викладав в Одеському театральному художньо-технічному училищі.

У 1967 – 1996 роках був головним художником Одеського театру музичної комедії. Оформив вистави «Біла ніч», «Пізня серенада», «На світанку», «Старі будинки», «Принцеса цирку», «Летюча миша», «Моя чарівна леді», «Журавель у небі», «Весела вдова», «Слон» та інші.

Оформив вистави «Мій бідолашний Марат», «97», «Тнв'є-молочник» в Одеському українському музично-драматичному театрі імені Жовтневої революції, виставу «Три мішки смітної пшениці» у Великому драматичному театрі в Ленінграді, вистави «Ешелон», «погода на завтра» у театрі «Современник» в Москві.

В 1980 році присвоєно звання «Заслужений художник Української РСР».

Помер 14 квітня 1996 року в Одесі. Похований на 2-му християнському кладовищі.

Джерела:

1. Івницький Михайло Борисович/ Ю. В. Сагіна // Енциклопедія Сучасної України/ Ред. кол.: І. М. Дзюба та інші. – Т. 11: Зор – Как. – Київ: ІЕД НАНУ, 2011. – 710 с.

Каменецька Марія Ісаївна

М. І. Каменецька народилася 29 січня 1919 року в Одесі.

Театральну освіту здобула в Києві.

Під час війни з німецько-нацистськими загарбниками брала участь у роботі фронтових концертних бригад.

З 1944 року працювала режисером в Театрі Червоної Армії Одеського військового округу. Разом з театром у 1954 році переїхала до Львова. Одночасно з режисерською діяльністю викладала в театральній студії Львівського палацу піонерів.

Повернувшись до Одеси працювала режисером в Одеському театрі юного глядача імені М. Островського, в Одеському російському драматичному театрі імені А. Іванова, в літературно-драматичній редакції Одеського телебачення. Приймала активну участь у роботі Одеського будинку актора.

Викладала акторську майстерність в Одеському театральному художньо-технічному училищі.

Після 1998 року переїхала до Німеччини. Померла 28 лютого 2015 року в Лейпцизі.

Джерела:

1. Її роман з театром/ Н. Бржестовська // Всесвітні одеські новини. – 2015. – № 2 (92). – С. 7. // https://odessitclub.org/old/publications/won/won_92/won_92-7.pdf

**Коваленко
Валентина Дмитрівна**

В. Д. Коваленко народилася 16 червня 1946 року в Одесі.

У 1977 році закінчила Ленінградське вище художньо-промислове училище імені В. І. Мухіної.

Художниця декоративного ткацтва. Член Національної спілки художників України з 1989 року. Учасниця обласних, всеукраїнських мистецьких виставок. Створила гобелени «Прелюд», «Навігація», «Елегія», «Бриз», «Літо», «Присвята», «Мир тому, хто входить».

В 1977 – 1980 роках викладала в Одеському театральному художньо-технічному училищі, в 1984 – 1986 роках – в Одеському художньому училищі імені М. Б. Грекова. В 1998 – 2005 роках завідувала відділом освіти Жовтневої районної адміністрації м. Одеси.

Джерела:

1. Коваленко Валентина Дмитрівна/ Т. В. Басанець// Енциклопедія Сучасної України/ Ред. кол.: І. М. Дзюба та ін. – Т. 13: Київ – Кок. – Київ: ІЕД НАНУ, 2013. – 711 с.

**Коваль
Олександр Іванович**

О. І. Коваль народився в Чернігівській області.

В 1984 році закінчив художньо-графічний факультет Одеського державного педагогічного інституту імені К. Д. Ушинського.

Скульптор. Член Національної спілки художників України з 1992 року. Учасник всеукраїнських, міжнародних, персональних мистецьких виставок. Автор скульптурних творів «Чекання», «Пробудження», «Оля», «Новий день», «Дівчина з рушником», «Лонжерон», «Фортуна», «Літня ніч», «Летять лелеки», «Скіфський бик» та інших. Роботи зберігаються в Музеї сучасного мистецтва Одеси.

В 1984 – 1988 роках викладав в Одеському театральному училищі, в 1990 – 1993 роках працював в Одеському державному педагогічному інституті імені К. Д. Ушинського. У 1993 – 1995 роках був викладачем Одеської дитячої художньої школи № 2, а в 1995 – 1998 роках – Одеського художнього училища. З 2010 року працює на кафедрі образотворчого мистецтва Одеської державної академії будівництва та архітектури.

У 2017 році присвоєно почесне звання «Заслужений художник України».

Джерела:

1. Коваль Олександр Іванович/ Т. В. Басанець, В. В. Савченко//
Енциклопедія Сучасної України: у 30 т. / ред. кол.: І. М. Дзюба та
інші. – Т. 13: Київ – Кок. – К.: ІЕД НАНУ, 2013. – 711 с.

**Крамаренко
Андрій Іванович**

А. І. Крамаренко народився 4(16) жовтня 1897 року в Харківській губернії.

У 1921 році закінчив театральну студію в Харкові.

В 1922 – 1929 роках був актором Харківського молодіжного драматичного театру, Першого театру Української Радянської Республіки імені Шевченка, Харківського червонозаводського українського драматичного театру.

У 1929 – 1930, 1934 – 1960 роках працював в Одеському українському музично-драматичному театрі імені Жовтневої революції.

Одночасно в 1930 –1940-х роках викладав в Одеському театральному училищі.

Знявся в художньому фільмі «Митько Лелюк».

В 1946 році присвоєно звання «Народний артист Української РСР».

Помер 1 квітня 1976 року в Одесі. Похований на 2-му християнському кладовищі.

Джерела:

1. Крамаренко Андрій Іванович/ Л. І. Федченко// Енциклопедія
Сучасної України/ Ред. кол.: І. М. Дзюба та ін. – Т. 15:
Кот – Куз. – Київ: ІЕД НАНУ, 2016. – 711 с.
2. Крамаренко Андрій Іванович// Митці України:
Енциклопедичний довідник/ За ред. А. В. Кудрицького. –
Київ: УЕ, 1992. – С. 329.

Литвак Кім Львович

К. Л. Литвак народився 24 лютого 1930 року в м. Тульчин Вінницької області.

У 1959 році закінчив Одеське художнє училище.

Скульптор. Член Спілки художників України в 1964 – 1994 роках. Брав участь у всеукраїнських, всесоюзних мистецьких виставках. Автор монументів «Люди-каміння», «Перемога», Героям Татарбунарського повстання; скульптурних композицій «Останнє побачення», «Тривожна молодість», «Біля фонтана», «Брати», «Боєць», «Партизанське весілля», «У лісі прифронтовому», «Народні месники», «Щит Батьківщини» та інших творів.

В 1960 – 1965 роках викладав в дитячій художній школі, потім працював у скульптурному цеху Одеського відділення Художнього фонду.

У 1972 – 1985 роках був викладачем Одеського театрального художньо-технічного училища.

Знявся в кінофільмі «Два Федори» Одеської студії художніх фільмів.

В 1994 році виїхав до США. Помер 14 червня 2003 року у Вашингтоні.

Джерела:

1. Литвак Кім Львович / С. Г. Крижевська // Енциклопедія Сучасної України/ Ред. кол.: І. М. Дзюба та ін. – Т. 17: Лег – Лощ. – Київ: ІЕД НАНУ, 2016. – 712 с.

Лоренцо Борис Якович

Б. Я. Лоренцо (Геніс) народився в 1879 році.

Був одним із засновників театральної студії в Одесі.

Викладав майстерність актора у Свердловському театральному технікумі, завідував навчальною частиною.

В 1930 роках викладав в Одеському театральному училищі; в 1938 – 1939 роках був його художнім керівником.

Брав участь в організації Одеської обласної філармонії.

Автор сценарію кінострічки «Шведський сірник» 1922 року. Знявся у кінофільмі «Оповідання про сімох повішених».

Помер в 1940 році в Одесі.

Джерела:

1. Борис Лоренцо// КІНО-ТЕАТР// <https://www.kino-teatr.ru/kino/screenwriter/sov/266450/bio/>
2. Дім князя Гагаріна: Збірник наукових статей і публікацій/ Одеський

Максимов Олексій Матвійович

О. М. Максимов народився 9(21) січня 1899 року в Казані.

Учасник Громадянської війни в Росії.

В 1921 – 1930 роках працював у театрах Владивостока, Хабаровська, Херсона, Житомира. У 1930 – 1935 роках був актором Новосибірського драматичного театру «Червоний факел», в 1936 – 1940 роках – Ростовського-на-Дону театру драми та викладав в Ростовському театральному училищі.

У 1940 – 1944 роках грав на сцені театру Київського особливого військового округу, у 1944 – 1953 роках працював в театрі Одеського військового округу, а з 1954 року був актором Львівського російського драматичного театру.

В 1946 – 1951 роках викладав в Одеському театральному училищі.

Знімався в художніх фільмах «Макар Нечай», «П'ятий океан», «Олександр Пархоменко», «Голубі шляхи», «Міклухо-Маклай», «Головний проспект», «Блакитна стріла», «Якщо кохаєш...», «Таврія», «Літак відлітає о 9-й», «Космічний сплав», «Сон» та в інших.

Нагороджений орденом «Знак Пошани», лауреат Сталінської премії 3 ступеня 1952 року. В 1954 році присвоєно звання «Народний артист Української РСР».

Помер 24 травня 1965 року у Львові. Похований на Личаківському кладовищі.

Джерела:

1. Максимов Олексій Матвійович/ М. О. Луговий// Енциклопедія Сучасної України/ Ред. кол.: І. М. Дзюба та інші. – Т. 18: Лт – Малицький.– Київ: ІЕД НАНУ, 2017. – 711 с.

Мацієвська Лідія Володимирівна

Л. В. Мацієвська народилася 8 (20) грудня 1889 року в Київській губернії.

У 1909 році закінчила Одеські вищі жіночі курси, навчалася в Одеській консерваторії.

В 1925 – 1943, 1945 – 1955 роках була актрисою Одеського музично-драматичного театру імені Жовтневої революції.

У 1943 – 1945 роках працювала в Харківському українському драматичному театрі імені Т. Г. Шевченка. Одночасно викладала в Харківському театральному інституті.

В 1948 – 1955 роках була головою Одеського міжобласного відділення Українського театального товариства.

Знялася в художніх фільмах «Борислав сміється», «Вітаю з переходом», «Сенька з «Мімози», «Моряки», «Тінь у пірса».

У 1934 – 1941, 1945 – 1952 роках викладала художнє слово та майстерність актора в Одеському театральному училищі.

Обиравася депутатом Верховної Ради Української РСР.

Нагороджена орденом Трудового Червоного Прапора, медаллю «За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941 – 1945 рр.». В 1935 році присвоєно звання заслуженого діяча мистецтв УРСР, а в 1947 році – звання народної артистки Української РСР.

Померла 24 грудня 1955 року в Одесі. Похована на Слобідському кладовищі.

Джерела:

1. Мацієвська Лідія Володимирівна/ Л. Федченко, Л. Барабан// Шевченківська енциклопедія: в 6 т./ Редкол. М. Г. Жулинський (гол.) та ін. – Т. 4: М – Па. – Київ: ІЛ НАНУ, 2013. С. 122 - 123.
2. Мацієвська Лідія Володимирівна/ М. О. Луговий// Енциклопедія Сучасної України/ Ред. кол.: І. М. Дзюба та інші. – Т. 19: Малиш – Медицина.– Київ: ІЕД НАНУ, 2018. – 687 с.

Моравець Володимир В'ячеславович

В. В. Моравець народився 29 червня 1928 року в Одесі.

У 1948 році закінчив Одеське художнє училище, а в 1954 році – Київський художній інститут.

Живописець, графік. Учасник міських, обласних мистецьких виставок. Автор творів «Після дощу», «Автопортрет», «Доярка», «Село Маньківка», «Маріанна», «Україночка» та інших.

З 1954 року викладав малюнок та живопис в Одеському театральному художньо-технічному училищі.

Помер 23 грудня 2014 року в Одесі.

Джерела:

1. Моравець Володимир В'ячеславович/ М. О. Луговий// Енциклопедія Сучасної України/ Ред. кол.: І. М. Дзюба та інші. – Т. 21:

- Мікро – Моя.– Київ: ІЕД НАНУ, 2019. – 712 с.
2. Володимир В'ячеславович Моравець/ Артсвіт // <https://artsvit.dp.ua/collection/morovec-volodimir/>

Мюльберг Сергій Каліович

С. К. Мюльберг народився 9 грудня 1956 року в Одесі.

В 1975 році закінчив Одеське музичне училище, а в 1980 році – оркестровий факультет Одеської державної консерваторії імені А. В. Нежданової. Кларнетист.

До 1994 року викладав в Одеському музичному училищі імені К. Ф. Данькевича. В 1994 – 1999 роках працював директором українсько-ліванського підприємства. В 2001 – 2008 роках був начальником відділу мистецтв, заступником директора Одеської обласної філармонії.

У 2008 – 2011 роках обіймав посаду директора Одеського театрального художнього училища. З 2011 року є заступником директора Одеського національного академічного театру опери та балету.

В 2012 році присвоєно почесне звання «Заслужений діяч мистецтв України».

Джерела:

1. Мюльберг Сергій Каліович/ Л. В. Нейчева// Енциклопедія Сучасної України/ Ред. кол.: І. М. Дзюба та інші. – Т. 22: Мр – На.– Київ: ІЕД НАНУ, 2020. – 712 с.
2. Мюльберг Сергій// Одеський національний академічний театр опери та балету// <https://operahouse.od.ua/collective/sergiy-miulberg/>

Наумцев Володимир Михайлович

В. М. Наумцев народився 8 листопада 1934 року.

Як син полка у складі частин Червоної Армії брав участь у бойових діях проти німецько-нацистських загарбників.

Закінчив Московське вище театральне училище імені М. С. Щепкіна.

В 1960 – 1961 роках працював у Свердловському театрі юного глядача, Пермському драматичному театрі. До 1986 року був актором Одеського російського драматичного театру імені А. В. Іванова.

У 1986 – 2011 роках працював головним режисером Одеського театру юного глядача. Поставив вистави «Одруження», «Ліс», «Кайдашева сім'я», «Фелумена Мартурано», «Потап Улов», «Сонечки повертаються на землю» та інші.

Викладав в Одеському театральному училищі.

Знявся в кінофільмах «Ескадра уходить на захід», «Потяг в далекий серпень», «Велике протистояння», «Втеча з в'язниці», «Де ти був, Одисей», «Камертон», «Друге народження», «Клоун», «Інспектор Лосєв», «Екіпаж машини бойової», «Комбати», «Тепло рідного дому», «Казки старого чарівника», «Коли стають дорослими», «Секретний фарватер», «Опик», «Приморський бульвар», «День кохання», «Переможець», «Ліквідація» та в інших. Є автором сценарію художнього фільму «Сто перший».

Удостоєний звання «Заслужений артист Української РСР».

Помер 31 грудня 2011 року в Одесі. Похований на Північному кладовищі.

Джерела:

1. Помер...Володимир Наумцев// ODESSA DAILY. – 2012. – 4.01.// <http://odessa-daily.com.ua/news/ymer-naymcev-id41357.html>
2. Володимир Наумцев // КІНО-ТЕАТР// <https://www.kino-teatr.ru/kino/acter/m/post/9440/bio>

Ошеровський Матвій Абрамович

М. А. Ошеровський народився 24 жовтня 1920 року в Ростові-на-Дону (РРФСР).

В 1946 році закінчив акторський і режисерський факультети Державного інституту театального мистецтва (Москва).

Працював у Харківському українському драматичному театрі імені Т. Шевченка. В 1952 – 1962 роках був головним режисером Горьківського театру музичної комедії, Воронежського театру музичної комедії, Краснодарського театру оперети, Ставропольського театру оперети.

У 1962 – 1977 роках працював головним режисером Одеського театру музичної комедії. В 1960-х роках викладав в Одеському театальному художньо-технічному училищі.

Поставив вистави «Кубанські ластівки», «Поцілунок Чаніти», «Тиха українська ніч», «Сто чортів і одна дівчина», «Квітка Міссісіпі», «Тринадцять поцілунків», «Цілуй мене, Кет», «Четверо з вулиці Жанни», «Весела вдова», «Людина з Ламанчі», «Біля рідного причалу», «Прекрасна Єлена» та інші.

Від 1977 року жив і працював у Москві. Викладав у Російській академії театального мистецтва. Був заступником головного режисера Олімпіади у Москві.

У 1973 році присвоєно звання «Народний артист Української РСР», а в 2000 році – звання «Народний артист Російської Федерації».

Помер 12 травня 2009 року у Москві. Похований на Востряковському кладовищі.

Джерела:

1. Ошеровський Матвій Абрамович / Т. Г. Орел // Енциклопедія Сучасної України/ Ред. кол.: І. М. Дзюба та інші. – Т. 24: О. – Київ: ІЕД НАНУ, 2022. – 944 с.

Пресняков Валентин Іванович

В. І. Пресняков народився 16(28) жовтня 1877 року в Санкт-Петербурзі.

У 1895 році закінчив балетне відділення Санкт-Петербурзького театрального училища.

В 1895 – 1910 роках виступав на сценах Маріїнського театру в Санкт-Петербурзі та Великого театру в Москві.

У 1904 – 1919 роках викладав в Санкт-Петербурзькій консерваторії, з 1914 року обіймав посаду професора, в 1921 – 1924 роках був засновником та директором Народної консерваторії у Вітебську.

В 1924 – 1932 роках викладав танок та ритмопластику в Одеському музично-драматичному інституті.

У 1933 – 1938 роках був головним балетмейстером Єреванського театру опери та балету, в якому створив балетну труп, в 1938 – 1942 роках – керівником хореографічного відділення Воронежського музичного училища.

В подальшому працював в Северодвинському драматичному театрі, Курській, Архангельській, Псковській областях, керував молодіжними хореографічними колективами.

Помер 27 березня 1956 року у Пскові.

Джерела:

1. Валентин Пресняков// КІНО-ТЕАТР// <https://www.kino-teatr.ru/teatr/acter/m/sov/390193/bio/>
2. Пресняков В. І.// Кафедра режисури балету// <https://www.conservatory.ru/esweb/presnyakov-valentin-ivanovich-1877-1956>

Соколов Наум Адольфович

Н. А. Соколов (Шафір) народився 23 квітня 1886 року.

У 1903 році закінчив комерційне училище в Одесі.

Працював в Азербайджанському театрі російської драми, Самарському драматичному театрі, Новосибірському театрі «Красний факел», Театрі Червоної Армії в Москві, Челябінському драматичному театрі.

В 1930 – 1931 роках, в 1939 – 1940 роках був актором Одеського російського драматичного театру імені А. Іванова. Викладав майстерність актора в Одеському театральному училищі.

У 1934 – 1937, 1940 – 1942, 1946 – 1951 роках грав у Сталінградському драматичному театрі.

В 1930 році присвоєно звання «Заслужений артист Азербайджанської РСР».

Помер 14 жовтня 1951 року в Сталінграді.

Джерела:

1. Наум Соколов// КІНО-ТЕАТР// <https://www.kino-teatr.ru/kino/acter/m/sov/339378/bio/>
2. Тількер Михайло Єлисейович/ Т. М. Яковлева, В. А. Коваль// Вони залишили слід в історії Одеси: Збірка біографічних нарисів та статей// <https://odessa-memory.info/ru/index.php?id=580>

Соломарський Олександр Іванович

О. І. Соломарський народився 30 червня (17 липня) 1897 року в м. Єйськ.

Закінчивши Київський інститут народної освіти та театральну студію, з 1923 року працював у Київському російському драматичному театрі.

У 1925 – 1937 роках був одним із засновником і керівником Київського театру юного глядача та Київського театру ляльок, засновником Сталінського та художнім керівником Саратовського театрів юного глядача.

В 1937 – 1939 роках очолював Новосибірський театр «Червоний смолоскип», у 1939 – 1944 роках – Алма-Атинський російський театр. У 1944 – 1953 роках був головним режисером Одеського російського драматичного театру імені А. Іванова, а в 1954 – 1961 роках – головним режисером Київського театру юного глядача.

Викладав в Одеському театральному училищі, в 1961 – 1978 роках обіймав посаду професора Київського інституту театального мистецтва імені І. К. Карпенко-Карого.

Нагороджений медаллю «За трудову доблесть». В 1943 році присвоєно звання «Народний артист Казахської РСР», а в 1951 році – звання «Народний артист Української РСР».

Помер 12 червня 1980 року в Києві.

Література:

1. Соломарський Олександр Іванович/ В. Корнійчук// Шевченківська

енциклопедія: в 6 т. / редкол. М. Жулинський та ін. – Т. 5: Пе – С.
– Київ: ІЛ НАНУ, 2015. – С. 891.

Сосновський Володимир Володимирович

В. В. Сосновський народився в 1922 році в селищі Нова Ушиця Подільської губернії.

В 1941 – 1945 роках служив у лавах Червоної Армії. Закінчив війну у званні єфрейтора.

У 1947 році закінчив Одеське художнє училище, а в 1954 році – Київський художній інститут.

Працював заступником директора Одеського музею західного та східного мистецтва. В 1956 – 1990 роках викладав живопис в Одеському театральнo-художньому училищі.

Нагороджений орденом Вітчизняної війни 1 ступеня, медаллю «За відвагу».

Помер в 1990 році в Одесі.

Джерела:

1. Сосновський В. В.// Traflinks // <https://ff.traflinks.com> › artist › sosnovskiy-vv-1922
2. Сосновський В. В.// Пам'ять народу// [https://pamyat-naroda.ru/heroes/ person-hero121425769/](https://pamyat-naroda.ru/heroes/person-hero121425769/)

Стамеров Костянтин Кіріакович

К. К. Стамеров народився 14 травня 1904 року в Одесі.

У 1930 році закінчив економічний факультет Одеського інституту народного господарства.

В 1931 – 1933 роках викладав в Одеському інституті соціального виховання. У 1933 – 1941 роках працював в Одеському державному педагогічному інституті, в якому в 1938 році обіймав посади завідувача кафедри економічної географії, декана географічного факультету. Одночасно працював в Одеському державному університеті.

У 1934 – 1936 роках викладав і завідував економічним кабінетом в Одеському німецькому педагогічному інституті.

В 1937 році захистив кандидатську дисертацію «Нові тенденції в географії зернового виробництва капіталістичних країн». Здобув вчене звання доцента.

У вересні – жовтні 1941 року працював інспектором Наркомпросу в Одеському обласному відділі освіти.

В роки нацистської окупації Одеси викладав в університеті, за що згодом був засуджений до відбування покарання у виправному таборі.

У 1955 році звільнився і став викладати історію матеріальної культури та історію костюму в Одеському театральному художньо-технічному училищі.

Помер 21 березня 1972 року в Одесі. Похований на 2-му християнському кладовищі.

Джерела:

1. Стамеров Костянтин Кіріакович// Науковці Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського: Біографічний словник/ В. М. Букач. – Вип. 4. – Одеса: ПНПУ, 2022. – С. 76 - 77.

Талала Володимир Леонтійович

В. Л. Талала народився 22 серпня 1922 року в Одесі.

У 1934 році закінчив художньо-архітектурний технікум, а в 1940 році – Ленінградський гірничий інститут.

В 1941 – 1945 роках служив у лавах Червоної Армії. У складі частин 12 армії воював проти німецько-нацистських загарбників.

Художник-гример. Член Національної спілки кінематографістів України.

З 1938 року працював на Одеській кіностудії художніх фільмів. Брав участь у створенні кінострічок «Моряки», «Боксери», «Танкер «Дербент», «Дочка моряка», «Моя дочка», «Сторінки минулого», «Чорноморочка», «Сповідь», «Самотність», «Ескадра повертає на захід», «Дитина», «День янгола», «Небезпечні гастролі», «Між високих хлібів», «Синє небо», «Здрастуйте, лікар», «Контрабанда», «Квартет Гварнері», «Загін особливого призначення», «Довгий шлях в лабіринті», «Колесо історії», «Спокуса Дон-Жуана», «Данило Галицький», «Дій за обставинами», «Дежа в'ю» та інших.

До 1997 року викладав в Одеському театральном-художньому училищі.

Нагороджений орденами Вітчизняної війни 2 ступеня, Слави 3 ступеня, медалями «За оборону Кавказу», «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941 – 1945 рр.», нагрудним знаком «Відмінник кінематографії СРСР».

Джерела:

1. Спілка кінематографістів України: Довідкове видання/ Відп. ред. Т. В. Левчук. – Київ: Мистецтво, 1985. – С. 152.

2. Останнє заняття по кіногриму // Facebook// https://www.facebook.com/tamar.beloglazova.text/photos/pcb.2053669504928932/2053672158262000/?locale=hi_IN

Тезавровський Володимир Васильович

В. В. Тезавровський народився в 1880 році в м. Лівни Орловської губернії.

У 1905 році закінчив школу-студію при Московському художньому театрі.

В 1905 – 1917 роках був актором Московського художнього театру, викладав в школі-студії театру.

У 1918 – 1925 роках перебував в Одесі. Організував художню студію, викладав в театральному технікумі, був режисером театру «Массодрама».

В 1925 – 1927 роках працював в Москві в оперній студії-театрі під керівництвом К. С. Станіславського, у 1927 – 1929 роках – у Свердловському театрі «Факел». В 1930 – 1932 роках в Білоруському державному театрі – 2 в Мінську поставив оперні вистави «Золотий півник», «Євгеній Онегін». В 1932 – 1934 роках був режисером та керівником музично-драматичного віщання Московського радіоцентру, в 1934 – 1935 роках – режисером Тбіліського театру опери та балету.

У 1941 – 1946 роках працював головним режисером Московського обласного театру юного глядача. Поставив вистави «Піонер Павло Морозов», «Ілля Муромець», «Бідність не порок», «Блакитне та рожеве», «Меч Китаю».

В повоєнні роки працював в Одеському театрі юного глядача.

Знявся у фільмі «Ворожа сила», був режисером і виконавцем ролей у кінострічках «Жінка без голови», «За Червону Армію».

У 1945 році присвоєно звання «Заслужений артист РРФСР».

Помер в 1955 році в Одесі. Похований на 2-му християнському кладовищі.

Джерела:

1. Володимир Тезавровський // КІНО-ТЕАТР//
<https://www.kino-teatr.ru/teatr/acter/m/empire/272878/bio/>

Тількер Михайло Єлисейович

М. Є. Тількер народився 7 листопада 1908 року в Одесі.

З 1941 року працював у професійних театрах як головний режисер чи художній керівник.

В 1949 – 1950 роках працював режисером-постановником Одеського українського музично-драматичного театру імені Жовтневої революції. В 1953 – 1954 роках був художнім керівником Театру Одеського військового округу, в 1957 – 1959 роках – головним режисером Одеського театру юного глядача.

У 1959 – 1970 роках працював режисером, головним режисером Одеської студії телебачення. У телевиставі за оповіданнями А. П. Чехова виконав роль письменника.

Від 1936 року викладав майстерність актора в Одеському театральному училищі.

Помер 19 липня 1986 року в Одесі. Похований на Північному кладовищі.

Джерела:

1. Тількер Михайло Єлисейович/ Т. М. Яковлева, В. А. Коваль// Вони залишили слід в історії Одеси: Збірка біографічних нарисів та статей// <https://odessa-memory.info/ru/index.php?id=580>

Штейнберг Ернест Борисович

Е. Б. Штейнберг народився 28 жовтня 1938 року в Одесі.

У 1957 році закінчив одеську спеціальну середню музичну школу імені П. С. Столярського, а в 1962 році – Одеську державну консерваторію імені А. В. Нежданової. Композитор, піаніст, актор.

В 1960-х роках викладав на акторському відділенні Одеського театального художньо-технічного училища. У 1989 – 1996 роках обіймав посаду доцента Одеської державної консерваторії імені А. В. Нежданової.

У 1967 році був чемпіоном Клубу веселих і кмітливих. У 1975 році на Всесоюзному конкурсі вокалістів імені М. І. Глинки у Тбілісі удостоєний диплома «За кращий акомпанемент».

Знявся у кінофільмах «Зелений фургон», «Серед тисячі доріг», «Перед великою дорогою на війну», «Дежа вю», «Мистецтво жити в Одесі», «Дезертир», «Блукаючи зірки», «Повітряний експрес». Написав музику до кінофільмів «Фотографії на стіні», «Анекдотіада, чи Історія Одеси в анекдотах», «Гардемарини 1787. Війна», «Синдром».

Емігрував до США. Був концертмейстером «Бостон-балету».

В 1994 році присвоєно звання «Заслужений артист України».

Джерела:

1. Ернест Штейнберг // Вікна Одеса // https://viknaodessa.od.ua/?golub_001

2. Ернест Штейнберг // КІНО-ТЕАТР//
<https://www.kino-teatr.ru/kino/acter/m/sov/4928/forum>

В И П У С К Н И К И

Абашина Клара Миколаївна

К. М. Абашина народилася 17 липня 1928 року в Астрахані (РРФСР).

У 1951 році закінчила Одеське театральне училище.

До 1952 року працювала в Одеському театрі Радянської Армії. В 1952 – 1959 роках була актрисою Астраханського драматичного театру імені С. М. Кірова, у 1959 – 1966 роках – актрисою Тамбовського драматичного театру. З 1966 року працювала в Ростовському театрі драми імені М. Горького. Викладала в Ростовському училищі мистецтв.

Знялася в художніх фільмах «Дай лапу, друже», «Бамбус», «Іванів катер», «Бути братом».

Нагороджена орденом «Знак Пошани». В 1979 році присвоєно звання народної артистки Російської РФСР.

Померла 13 листопада 2009 року в Ростові-на-Дону (РФ).

Джерела:

1. Клара Абашина// КІНО-ТЕАТР// <https://www.kino-teatr.ru/kino/acter/w/sov/244505/bio/>

Ананьєв Олександр Миколайович

О. М. Ананьєв народився 11(24) вересня 1912 року в Області Війська Донського.

У 1939 році закінчив Одеське театральне училище.

В 1939 – 1944 роках працював у Кам'янець-Подільському театрі імені Г. Петровського, у 1944 – 1954 роках – в Запорізькому українському музично-

драматичному театрі імені М. Щорса, в 1954 – 1956 роках – в Одеському театрі юного глядача іменні М. Островського. У 1956 – 1981 роках був актором Чернівецького українського музично-драматичного театру імені О. Кобилянської.

Автор сценарію фільму-вистави «Вовчиха», документального фільму «Аральське море».

У 1978 році присвоєно звання «Народний артист Української РСР».

Джерела:

1. Ананьєв Олександр Миколайович//Т. В. Сулятицький//Енциклопедія Сучасної України/ Ред. кол.: І. М. Дзюба та ін. – Т. 1: А. – Київ: ІЕД НАНУ, 2001. – 823 с.

Апостолов Мефодій Максимович

М. М. Апостолов народився 24 травня 1915 року в Бессарабській губернії.

У 1937 році закінчив Одеське театральне училище.

Від 1937 року працював в Молдавському музично-драматичному театрі імені О. С. Пушкіна.

В 1939 – 1945 роках служив в лавах Червоній Армії. Учасник боротьби проти німецько-нацистських загарбників. Молодший лейтенант.

Знявся в художніх фільмах «При спробі до втечі», «Каса Маре», «Крутизна», «Червона заметіль», «Останній гайдук», «Врятоване ім'я», «Дмитро Кантемир», «Гнів», «Чоловіки сивіють рано», «І прийде день...», «Велика – мала війна», «Кодри», «Чоловічий характер, чи танго над прірвою-2» та інших.

Обирався депутатом Верховної Ради Молдавської РСР, головою Президії Театральної молдавської асоціації.

Нагороджений орденами Леніна, Трудового Червоного Прапора, Червоної Зірки, Вітчизняної війни 2 ступеня (СРСР), Орденом Республіки (Молдова), медалями «За оборону Кавказу», «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941 – 1945 рр.». В 1952 році присвоєно звання «Народний артист Молдавської РСР».

Помер 22 листопада 2004 року в Кишиневі.

Джерела:

1. Апостолов Мефодій// MOLDOVENII.MD// <https://moldovenii.md/ru/people/487>
2. Апостолов М. М. // Театр// <http://istoriya-teatra.ru/theatre/item/f00/s00/e0000544/index.shtml>

Аркадьєв Аркадій Іванович

А. І. Аркадьєв народився 25 січня (7 лютого) 1907 року в Одесі.

У 1927 році закінчив акторське відділення Одеського музично-драматичного інституту.

До 1932 року працював в Одеському російському драматичному театрі імені А. В. Іванова, - в 1932 – 1935 роках – у Дніпропетровському російському драматичному театрі імені М. Горького. До 1991 року був актором театру Київського військового округу, Одеського театру Радянської Армії, Львівського театру Прикарпатського військового округу.

Знявся в художніх фільмах «Вершники», «Моряки», «Сім'я Януш», «В далекому плаванні», «Син полка», «Блакитні дороги», «Миклухо-Маклай», «Золотий ріг», «Лілея», «Наш спільний друг», «Руський ліс», «Твій сучасник», «Довга дорога в короткий день», «Ні пуху, ні пера», «Агонія».

Нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора, медаллю «За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941 – 1945 рр.». Лауреат Сталінської премії 3 ступеня 1952 року. В 1951 році присвоєно звання «Народний артист Української РСР», а в 1977 році – звання «Народний артист СРСР».

Помер 30 червня 1993 року у Львові. Похований на Личаківському кладовищі.

Джерела:

1. Аркадьєв Аркадій Іванович/ О. Р. Паламарчук// Енциклопедія Сучасної України/ Ред. кол.: І. М. Дзюба та ін. – Т. 1: А. – Київ: ІЕД НАНУ, 2001. – 823 с.
2. Аркадій Аркадьєв// КІНО-ТЕАТР// <https://www.kino-teatr.ru/kino/acter/m/sov/6140/bio/>

Барда-Скляренко Валерій Всеволодович

В. В. Барда-Скляренко народився 9 червня 1947 року в Одесі.

У 1968 році закінчив акторське відділення Одеського театрального художньо-технічного училища. А 1972 році – Ленінградський інститут театру, музики і кінематографії.

В 1968 – 1990 роках був актором Одеського театру музичної комедії.

Знявся в кінофільмах «Дежа в'ю», «Приватний детектив, чи Операція «Кооперація».

Емігрував до США. Володів кабаре «Монте-Карло».

В 1981 році присвоєно звання «Заслужений артист Української РСР».

Помер 5 січня 2019 року в Нью-Йорку, США.

Джерела:

1. Валерій Барда-Скляренко// Stuki-druki // <https://stuki-druki.com/authors/Barda-Sklyarenko.php>
2. Валерій Барда-Скляренко// КІНО-ТЕАТР// <https://www.kino-teatr.ru/teatr/acter/m/sov/315/bio/>

**Басюк
Іван Олександрович**

І. О. Басюк народився 15(28) грудня 1915 року в Бессарабській губернії.

В 1938 році закінчив Одеське театральне училище.

У 1941 – 1942 роках служив у лавах Червоної Армії, воював проти німецько-нацистських загарбників.

В 1944 – 1949, 1956 – 1976 роках був актором Херсонського українського музично-драматичного театру. У 1949 – 1956 роках працював в Одеському обласному театрі імені Ленінського комсомолу.

У 1973 році присвоєно звання «Заслужений артист Української РСР».

Помер в 1976 році.

Джерела:

1. Басюк Іван Олександрович / О. Г. Мороз // Енциклопедія Сучасної України/ Ред. кол.: І. М. Дзюба та ін. – Т. 2: Б – Біо. – Київ: ІЕД НАНУ, 2003. – 872 с.

**Беніова
Серафіма Мойсеївна**

С. М. Беніова народилася 39 серпня 1919 року.

У 1938 році закінчила Одеське театральне училище.

Була актрисою театрів Одеси та Нікольська-Уссурійського, працювала асистентом режисера на об'єднаній кіностудії в Алма-Аті, Чорноморській кінофабриці, директором кінострічки на кіностудії «Моснаукфільм», старшим адміністратором кіностудій імені М. Горького і «Мосфільм».

З 1953 року на Одеській кіностудії художніх фільмів була директором кінокартин: «Спрага», «Повернення», «Перший тролейбус», «Приходьте завтра», «Вірність», «Авдотія Павлівна», «Чи є вітрила», «Міський романс», «Життя на дивні пригоди Робінзона Крузо», «Прощайте фараони», «Пригоди електроніка».

Джерела:

1. Беніова Серафіма Мойсеївна//Велика біографічна енциклопедія//
https://web.archive.org/web/20160305054619/http://dic.academic.ru/dic.nsf/enc_biography/10007/Бениова

Беркун Ілля Мойсейович

І. М. Беркун народився у 1903 році в Херсоні.

У 1926 році закінчив театральний технікум у складі Одеського музично-драматичного інституту.

В 1926 – 1928 роках працював в Одеському російському драматичному театрі, в 1928 – 1929 роках – в Кременчуцькому російському театрі, у 1929 – 1933 роках – в театрі «Шахтарка Донбасу», у 1933 – 1941 роках – в Дніпропетровському російському драматичному театрі, в 1941 – 1954 роках – в Одеському театрі Радянської Армії.

З 1955 року працював як режисер. В одеських театрах здійснив постановки вистав «Інтервенція», «Хто винен», «Вишневий сад», «Прага залишається моєю», «Цирк запалює вогні», «Севастопольський вальс» та інші.

Лауреат Сталінської премії 3 ступеня 1952 року. В 1954 році присвоєно звання «Заслужений артист Української РСР».

Помер 23 листопада 1964 року. Похований на 2-му християнському кладовищі в Одесі.

Джерела:

1. Беркун Ілля Мойсейович/ Ю. В. Сагіна// Енциклопедія
Сучасної України/ Ред. кол.: І. М. Дзюба та ін. – Т. 2:
Б – Біо. – Київ: ІЕД НАНУ, 2003. – 872 с.

Богатирьова Алла Олександрівна

А. О. Богатирьова народилася 14 серпня 1927 року в м. Ялта.

В 1952 році закінчила Одеське театральне училище.

У 1952 – 1954 роках працювала в Одеському театрі Радянської Армії, з 1954 року до виходу на пенсію була актрисою Львівського драматичного театру Прикордонного військового округу.

В 1988 році присвоєно звання «Заслужений артист Української РСР».

Джерела:

1. Богатирьова Алла Олександрівна/ В. Г. Щербаков// Енциклопедія

Сучасної України/ Ред. кол.: І. М. Дзюба та ін. – Т. 3: Біо – Бя.
– Київ: ІЕД НАНУ, 2004. – 695 с.

Бойко Володимир Тимофійович

В. Т. Бойко народився 9 вересня 1923 року в селищі Вознесенське Миколаївської округи.

У 1944 – 1945 роках служив в Червоній Армії. Учасник бойових дій.

В 1951 році закінчив Одеське театральне училище.

До 2000 року працював в Одеському українському музично-драматичному театрі імені В. Василько.

Нагороджений орденом Вітчизняної війни 1 ступеня, двома медалями «За відвагу». У 1979 році присвоєно звання «Заслужений артист Української РСР».

Помер у 2000 році.

Джерела:

1. Бойко Володимир Тимофійович/ Л. І. Федченко// Енциклопедія Сучасної України/ Ред. кол.: І. М. Дзюба та ін. – Т. 3: Біо – Бя.
– Київ: ІЕД НАНУ, 2004. – 695 с.

Бойчук Ірина Олександрівна

І. О. Бойчук народилася 24 березня 1937 року в Одесі.

У 1960 році закінчила Одеське театральне художньо-технічне училище, а в 1970 році – Київський художній інститут.

Художник по костюмах. Член Національної спілки художників України з 2000 року. Брала участь у всеукраїнських художніх виставках.

В 1960 – 1963 роках працювала художником-модельєром Київського будинку моделей, в 1963 – 1973 роках – у республіканському Будинку трикотажних виробів. Від 1973 року працювала на Київській кіностудії художніх фільмів імені О. Довженка. Одночасно в 1995 – 1998 роках викладала історію костюма, малюнка композиції в Академії легкої промисловості.

Брала участь у створенні костюмів до художніх фільмів «Ярослав Мудрий», «Сьомий маршрут», «Поцілунок Чаніти», «Бірюк», «Скарбничка», «Етюди до Врубеля», «Охоронець», «Грішник», «Гетьманські клейноди» та інших.

Джерела:

1. Бойчук Ірина Олександрівна/ В. М. Прядко// Енциклопедія Сучасної України/ Ред. кол.: І. М. Дзюба та ін. – Т. 3: Біо – Бя. – Київ: ІЕД НАНУ, 2004. – 695 с.

**Борін
Борис Абрамович**

Б. А. Борін (Шварцман) народився 19 листопада (1 грудня) 1899 року в Одесі.

У 1923 році закінчив Першу державну театральну студію в Одесі.

Працював в театрі «Массодрама», у 1925 – 1928 роках – в Одеському російському драматичному театрі імені А. Іванова, в 1928 – 1931, 1935 – 1944 роках – в Одеському українському музично-драматичному театрі імені Жовтневої революції, в 1931 – 1935 роках – у Харківському українському драматичному театрі. В 1944 – 1965 роках працював у Чернівецькому музично-драматичному театрі імені О. Кобилянської, у 1948 – 1965 роках обіймав посаду головного режисера.

Здійснив постановки вистав «Катерина», «Неофіти», «Москалева криниця», «Житейське море», «Єгор Буличов та інші», «Одинадцять невідомих», «Весняний потік», «Ярослава», «Леся», «Вітрова донька», «У неділю рано зілля копала» та інших.

В 1960 році присвоєно звання «Народний артист Української РСР».

Помер 19 жовтня 1965 року в Чернівцях.

Джерела:

1. Мистецтво України: Біографічний довідник/ За ред. А. В. Кудрицького. – Київ: Укр. енцикл., 1997. – С. 80.
2. Борін Борис Абрамович/ Т. В. Сулятицький// Енциклопедія Сучасної України/ Ред. кол.: І. М. Дзюба та ін. – Т. 3: Біо – Бя. – Київ: ІЕД НАНУ, 2004. – 695 с.

**Боярська
Людмила Данилівна**

Л. Д. Боярська (Толстих) народилася 27 березня 1939 року в місті Борисоглебськ Воронежської області (РРФСР).

У 1963 році закінчила Одеське театральне художньо-технічне училище. Художник театру.

В 1963 – 1967 роках працювала на Одеській кіностудії художніх фільмів. У 1967 – 1976 роках була художником-постановником Вільнюського російського драматичного театру, в 1976 – 1977 роках – головним художником Кримського російського драматичного театру імені М. Горького. У 1977 – 2003 роках працювала у Львівському драматичному театрі Західного оперативного командування, обіймала посади головного художника, а з 1999 року і посаду директора театру. Співпрацювала зі Львівським українським драматичним театром імені М. Заньковецької.

Брала участь у створенні художніх фільмів «Комеск», «Прощавай», «Короткі зустрічі», «Житейське море» та інших.

У 1997 році присвоєно звання «Заслужений діяч мистецтв України».

Померла 9 липня 2016 року у Львові.

Джерела:

1. Боярська Людмила Данилівна/ В. Г. Щербаков// Енциклопедія Сучасної України/ Ред. кол.: І. М. Дзюба та ін. – Т. 3: Біо – Бя. – Київ: ІЕД НАНУ, 2004. – 695 с.

Бульба Семен Олександрович

С. О. Бульба народився 15 квітня 1942 року.

В 1965 році закінчив акторське відділення Одеського театрального художньо-технічного училища, а в 1970 році – режисерський факультет Ленінградського інституту театру, музики і кінематографії.

У 1969 році організував в Одесі Молодіжну студію драми.

Поставив понад 80 вистав в театрах СРСР. В 1970 – 1985 роках працював режисером-постановником Московського театру юного глядача. У 1985 – 1987 роках був головним режисером Іжевського драматичного театру імені В. Короленко, а в 1987 – 1990 роках – головним режисером Іванівського театру драми. Ставив вистави в театрах Талліна, Казані, Іркутська, Липецька, Миколаєва. Був режисером фільмів-вистав «Дорогий хлопчик», «Коли же піде сніг?».

Викладає в Московському державному університеті культури та мистецтва.

У 2004 році присвоєно звання «Заслужений діяч мистецтв Російської Федерації».

Джерела:

1. Семен Бульба// КІНО-ТЕАТР// <https://www.kino-teatr.ru/kino/director/sov/46470/bio/>

Бутовська Галина Іванівна

Г. І. Бутовська народилася 30 вересня (13 жовтня) 1914 року в с. Білявка Одеського повіту Херсонської губернії.

У 1941 році закінчила Одеське театральне училище.

В 1944 – 1946, 1948 – 1983 роках була актрисою Одеського українського музично-драматичного театру імені Жовтневої революції. А 1946 – 1947 роках працювала у Балтському українському драматичному театрі імені Г. І. Котовського.

Знялася в художніх фільмах «Дивак-людина», «Наш чесний хліб», «Одеські канікули», «Авдотія Павлівна», «Особлива думка», «Золотий годинник», «Валерка, Ремка +», «Зухвалість».

В 1972 році присвоєно звання заслуженої артистки Української РСР.

Померла 8 липня 1983 року в Одесі.

Джерела:

1. Бутовська Галина Іванівна/ Л. І. Федченко // Енциклопедія Сучасної України/ Ред. кол.: І. М. Дзюба та ін. – Т. 3: Біо – Бя. – Київ: ІЕД НАНУ, 2004. – 695 с.

Вилкун Микола Митрофанович

М. М. Вилкун народився 25 травня 1938 року в с. Левадівка Одеської області.

У 1959 році закінчив Одеське театральне художньо-технічне училище, а в 1966 році – художньо-графічний факультет Московського поліграфічного інституту.

Художник театру. Член Національної спілки художників України з 1971 року. Учасник обласних, республіканських, зарубіжних, персональних (Одеса) мистецьких виставок. В 1991 – 1993 роках був головою правління Одеської організації Спілки художників України. Автор творів «Грецька площа», «Будні», «На подвір'ї», «Спекотний день», «Тепла зима», «Тривожний день», «В парку», «Портрет жінки» та інших.

В 1966 – 1971 роках працював художником-постановником в Одеському театрі ляльок, у 1971 – 1976 роках – головним художником Одеського театру юного глядача імені М. Островського, в 1976 – 1977 роках – головним художником Одеського українського музично-драматичного театру імені Жовтневої революції. Був головним художником Республіканського фестивалю мистецтв «Біла акація» в Одесі 1979, 1981, 1983, 1985, 1987 років.

Оформив вистави «Нерозмінний карбованець», «Учень чарівника», «Одруження», «Королева чардашу», «Сільва», «Ні на Івана Купала», «Тривога», «Безталанна», «Кайдашева сім'я», «Нелегалка» та інші.

В 1977 – 1991 роках викладав в Одеському театральній-художньому училищі.

У 1993 році присвоєно звання «Заслужений художник України».

Джерела:

1. Вилкун Микола Митрофанович/ С. Г. Григор'єва// Енциклопедія Сучасної України/Ред. кол.: І. М. Дзюба та ін. – Т. 4: В – Вог. – Київ: ІЕД НАНУ, 2004. – 700 с.
2. Вилкун Микола // Вікна Одеса // <https://viknaodessa.od.ua/gallery/?author=82&page=1>

Вишневський Анатолій Анатолійович

А. А. Вишневський народився 24 червня 1958 року в Кіровоградській області.

В 1984 році закінчив Одеське театральне художньо-технічне училище.

Художник-оформлювач. Член Національної спілки художників України з 2000 року.

У 1984 – 1986 роках працював головним художником у місті Хмільник Вінницької області, в 1986 – 1987 роках був начальником бутафорського цеху Дніпропетровського театру опери та балету. В 1987 – 1990 роках працював художником-проектантом у Дніпропетровську.

Оформив балет «Великий вальс», оперу «Мазепа», музей М. Булгакова в Києві. Створив проекти оформлення Літературного музею в Одесі, Музею мінералів у Кривому Рогу, Дніпропетровського театру ляльок, фотосалону «Свято» у Дніпропетровську та інші.

Джерела:

1. Вишневський Анатолій Анатолійович/ В. М. Прядко// Енциклопедія Сучасної України/Ред. кол.: І. М. Дзюба та ін. – Т. 4: В – Вог. – Київ: ІЕД НАНУ, 2004. – 700 с.

Вірановська Ольга Григорівна

О. Г. Вірановська народилася в 1937 році.

У 1956 році закінчила Одеське театральне художньо-технічне училище.

Художник-гример.

Понад 50 років викладала в Одеському театральному училищі. Тривалий час очолювала художньо-гримерне відділення.

Померла в травні 2019 року в Одесі.

Джерела:

1. Пішла з життя легендарний одеський педагог// ODESSA.NET.UA // <https://odessa.net.ua/amp/news/ushla-iz-zhizni-legendarnyj-odesskij-pedagog>
2. Мистецтво з берега моря//Школа гриму, макіяжу і стилю// <https://churya.com.ua/zhurnal-makiyazh/iskusstvo-s-berega-morya.html>

**Галл-Савальська
Валентина Гаврилівна**

В. Г. Галл-Савальська народилася 20 травня 1930 року в селищі Мала Виска Зінов'євського округу.

У 1952 році закінчила Одеське театральне училище.

В 1952 – 1957, 1960 – 1963 роках працювала у Чернівецькому українському музично-драматичному театрі імені О. Кобилянської, у 1957 – 1958 роках – в Київському драматичному театрі імені І. Франка, у 1958 – 1959 роках – в Ленінградському театрі імені Ленінського комсомолу. В 1973 – 2002 роках була актрисою Херсонського українського музично-драматичного театру імені М. Куліша.

У 1968 році присвоєно звання заслуженої артистки Української РСР.

Померла 1 грудня 2019 року в Херсоні.

Джерела:

1. Галл-Савальська Валентина Гаврилівна/ Т. В. Сулятицький// Енциклопедія Сучасної України/ Ред. кол.: І. М. Дзюба та ін. – Т. 5: Вод – Гн. – Київ: ІЕД НАНУ, 2006. – 728 с.

**Гельман
Захар Йосипович**

З. Й. Гельман народився в 1927 році.

В 1949 році закінчив Одеське театральне училище.

Грав в театрі Північного флоту.

У 1961 – 1986 роках працював на Мурманській студії телебачення. З 1965 року обіймав посаду головного режисера.

Поставив телевізійні вистави «Твоя пісня», «Браконьєри», «Братська ГЕС», «Ніч перед чудом» та інші. Працював над кінонарисами «Енергетики Заполяр'я», «Іванови», «Арктика».

Знявся у кінофільмі «Дощі в океані».

Помер 8 квітня 1994 року в Одесі.

Джерела:

1. Захар Гельман // КІНО-ТЕАТР// <https://www.kino-teatr.ru/kino/acter/m/sov/377783/works/>

Герлак Віктор Карпович

В. К. Герлак народився 19 січня 1915 року в м. Григоріополь Херсонської губернії.

У 1933 році закінчив акторське відділення Одеського музично-драматичного інституту. В 1936 – 1940 роках навчався в Москві, в Державному театральному інституті імені А. В. Луначарського.

З жовтня 1939 року до лютого 1940 року був актором Ленінградського драматичного театру імені О. С. Пушкіна. Від 1940 року працював в Молдавському музично-драматичному театрі імені О. С. Пушкіна.

В 1941 – 1943 роках служив у лавах Червоної Армії, воював проти німецько-нацистських загарбників. Сержант.

У 1943 – 1963 роках був актором, режисером, головним режисером Молдавського музично-драматичного театру імені О. С. Пушкіна; в 1963 – 1968 роках, 1979 – 1981 роках обіймав посаду директора театру.

Викладав у Кишинівському театральному інституті імені Г. Музическу. Був засновником і першим головою Театрального товариства Молдавії.

Поставив вистави «Майська ніч», «Під каштанами Праги», «Овідій», «Чарівна булава», «Вируючий Дунай», «Король Лір», «Каса маре», «Кроваве весілля» та інші.

Нагороджений орденами Леніна, Трудового Червоного Прапора, Слави 3 ступеня (СРСР), Орденом Республіки (Молдова). В 1958 році присвоєно звання «Народний артист Молдавської РСР».

Помер 18 серпня 2007 року в Кишиневі.

Джерела:

1. Віктор Герлак// MOLDOVENII.MD// <https://www.moldovenii.md/ru/people/991/>
2. Віктор Герлак// КІНО-ТЕАТР// <https://www.kino-teatr.ru/teatr/activist/461816/forum/#s4986397>

Гімельфарб Євген Юзефович

Є. Ю. Гімельфарб народився 17 лютого 1942 року в м. Свердловськ (РРФСР).

У 1966 році закінчив Одеське театральне художньо-технічне училище, а в 1975 році – Харківський інститут мистецтв.

В 1975 – 1977 роках працював режисером Одеського театру ляльок. У 1977 – 1987 роках очолював Алтайський крайовий театр ляльок, в 1987 – 1991 роках був художнім керівником Ярославського театру ляльок, в 1991 – 2002 роках обіймав посаду головного режисера Харківського театру ляльок імені В. А. Афанасьєва. В 2000 – 2002 роках викладав в Харківському інституті мистецтв.

У 2002 році став головним режисером Одеського обласного театру ляльок і почав викладати в Одеському театральному училищі.

Поставив вистави «Веселі ведмежата», «Точка зору», «Шинель», «Дванадцять місяців», «Казка про золоту рибку», «Лелека і Пугало», «Декамерон», «Майстер і Маргарита», «В гостях у дідуся Корнія» та інші.

В 1999 році присвоєно звання «Заслужений діяч мистецтв України».

Джерела:

1. Євген Гімельфарб: «Ляльки вічні»// Мигдаль//
<https://magma.in.ua/uk/gamlet-evgen-gimelfarba-lalki-vicni.html>

Гордова Тамара Федорівна

Т. Ф. Гордова народилася 30 серпня 1948 року в Кіровоградській області.

У 1974 році закінчила Одеське театральне художньо-технічне училище, здобувши спеціальність художника-оформлювача сцени, а в 2005 році – факультет мистецтвознавства та критики Національної академії образотворчого мистецтва та архітектури.

Художниця декоративного розпису, мистецтвознавець. Член Національної спілки художників України з 1984 року. Учасниця всеукраїнських, всесоюзних, зарубіжних, персональних (Канев, Київ, Івано-Франківськ, Ленінград, Львів, Луганськ, Луцьк, Москва, Ніжин, Прилуки, Чернігів) мистецьких виставок. Автор серій розписів «Квіти рідного краю», «Один рік кохання», серії пастелей «Чорне море», серії живописних натюрмортів «Селянські речі», серій писанок «Квіти», «Клинці», «Птахи» та інших творів. Твори зберігаються у краєзнавчих музеях Запоріжжя, Сум,

Хмельницького, Черкас, Черкаському художньому музеї, Національному музеї Львова.

У Черкаському музично-драматичному театрі імені Т. Шевченка оформила вистави «Крихітка», «Куточок ряба», «Браво, Маестрік».

Викладала прикладну графіку у Східноєвропейському університеті імені Рауфа Аблязова.

У 1997 році присвоєно звання «Заслужений художник України».

Джерела:

1. Гордова Тамара Федорівна/ В. П. Підгора// Енциклопедія Сучасної України/ Ред. кол.: І. М. Дзюба та ін. – Т. 6: Го – Гю.– Київ: ІЕД НАНУ, 2006. – 712 с.
2. Гордова Тамара Федорівна //Східноєвропейський університет імені Рауфа Аблязова// <https://suem.edu.ua/gordova-tamara-fedorivna>

Горський Володимир Віталійович

В. В. Горський народився 9 квітня 1941 року.

У 1965 році закінчив Одеське театральне художньо-технічне училище, здобувши кваліфікацію актора драматичного театру.

Працював в Одеському театрі юного глядача, в театрах Російської Федерації.

В 1970 році знявся в кінострічці «Назвіть буревій «Марією»».

Джерела:

1. Володимир Горський// КІНО-ТЕАТР// <https://www.kino-teatr.ru/kino/acter/bitpart/m/sov/884078/works/>
2. Тількер Михайло Єлисейович/Т. М. Яковлєва, В. А. Коваль // Вони залишили слід в історії Одеси// <https://odessa-memory.info/ru/index.php?id=580>

Гриньова Світлана Анатоліївна

С. А. Гриньова народилася 3 вересня 1951 року в м. Коростень Житомирської області.

В 1973 році закінчила Одеське театральне художньо-технічне училище, а в 1984 році – Київський художній інститут.

Художниця театру і кіно. Член Національної спілки художників України з 1990 року. Учасниця міських та республіканських художніх виставок. Виконала розписи ікон «Богородиця», «Спаситель». Створила воскові фігури

М. Яковченка, Лесі Українки, Л. Гурченко та інших, що зберігаються в Національному музеї воскових фігур.

Працювала у Челябінському та Чернівецькому театрах ляльок, художником студії «Україмафільм».

Оформила вистави «Кицькин дім», «Всі миші люблять сир». Була художником-постановником у мультиплікаційних фільмах «Альтернатива», «Острів скарб», «Старий чоботар», «Старовинна балада». Оформила художній фільм «Пересохла земля».

У 2005 році присвоєно звання «Заслужений художник України».

Джерела:

1. Гриньова Світлана Анатоліївна/ В. М. Прядко// Енциклопедія Сучасної України/ Ред. кол.: І. М. Дзюба та ін. – Т. 6: Го – Гю.– Київ: ІЕД НАНУ, 2006. – 712 с.

Грузін Трифон Іванович

Т. І. Грузін народився 15 лютого 1912 року в с. Суботці Олександрійського повіту Херсонської губернії.

У 1933 році закінчив акторське відділення Одеського музично-драматичного інституту імені Л. ван Бетховена.

Був одним із засновників та актором першого державного Молдавського драматичного театру в Тирасполі. З 1939 року був актором Молдавського музично-драматичного театру імені О. С. Пушкіна.

Знявся у художніх фільмах «Андрієш». «Не на своєму місці», «Отаман кодр», «Армагедон», «Мандрівка у квітень», «Один перед коханням», «Червона заметіль», «Останній гайдук», «Зелена хвиля», «Мости», «Довгота дня», «Чоловіки сивіють рано», «Хто – кого», «Все могло бути інакше», «Лебеді в ставку», «Бувай щаслива, Юлія» та інших.

Нагороджений орденом «Знак Пошани». В 1962 році присвоєно звання «Народний артист Молдавської РСР».

Помер 7 вересня 1987 року.

Джерела:

1. Грузін Трифон// MOLDOVENII.MD//
<https://www.moldovenii.md/ru/people/101>
2. Trifan Gruzin// КІНО-ТЕАТР// <https://www.kino-teatr.ru/kino/acter/m/sov/39079/bio/>

Гузар Володимир Станіславович

В. С. Гузар народився 11 листопада 1925 року в Одесі.

У 1944 – 1945 роках служив у лавах Червоної Армії, воював проти німецько-нацистських загарбників.

В 1951 році закінчив Одеське театральне училище.

У 1954 -1975 роках працював в Одеському театрі музичної комедії.

Знявся в художніх фільмах «Щасливий Кукушкін», «Струни для гавайської гітари», «Артем», «Квартет Гварнері», «Камертон», «Довгий шлях в лабіринті», «Перемога», «Приморський бульвар».

Нагороджений орденом Вітчизняної війни 2 ступеня, медаллю «За бойові заслуги». В 1974 році присвоєно звання «Заслужений артист Української РСР».

Емігрував до США. Помер 6 червня 2009 року в Нью-Йорку.

Джерела:

1. Гузар Володимир Станіславович/ Ф. М. Мушкатіна// Енциклопедія Сучасної України/ Ред. кол.: І. М. Дзюба та ін. – Т. 6: Го – Гю.– Київ: ІЕД НАНУ, 2006. – 712 с.
2. Володимир Гузар // КІНО-ТЕАТР// <https://www.kino-teatr.ru/kino/acter/m/sov/27397/bio/>

Данильченко Борис Микитович

Б. М. Данильченко народився 14 січня 1920 року в Ставрополі.

У 1941 році закінчив Одеське театральне училище і добровольцем пішов на фронт.

Закінчив Муромське військове училище зв'язку. Воював проти німецько-нацистських загарбників під Сталінградом. Старший лейтенант запасу.

Працював в Ставропольському театрі музичної комедії, Ставропольській філармонії артистом розмовного жанру.

У 1947 – 1990 роках був актором Ставропольського крайового театру драми імені М. Ю. Лермонтова. Грав у виставах «Іркутська історія», «Піднята цілина», «Король Лір», «Цар Федір Іоаннович», «Ліс», «Без вини винні», «Ромео і Джульєтта», «Борис Годунов» та інших.

Нагороджений орденом Вітчизняної війни 1 ступеня, медалями «За відвагу», «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941 – 1945 рр.». В 1971 році присвоєно звання «Народний артист РРФСР».

Помер 20 листопада 2006 року в Ставрополі.

Джерела:

1. Борис Данильченко // КІНО-ТЕАТР// <https://www.kino-teatr.ru/teatr/acter/m/sov/339846/bio/>
2. Енциклопедичний словник Ставропольского краю. – Ставрополь: СГУ, 2006. – С. 108. // <https://skunb.ru/node/4823>

**Данько
Микола Іванович**

М. І. Данько народився 4 травня 1959 року в Київській області.

У 1985 році закінчив Одеське театральне художньо-технічне училище, а згодом – Прикарпатський університет імені В. Стефаника.

До 1990 року був художником-постановником Івано-Франківського музично-драматичного театру імені І. Франка. У 1991 – 2006 роках працював головним художником Івано-Франківського театру ляльок. З 2006 року обіймає посаду головного художника Київського театру ляльок.

Художник постановник вистав для дітей «Чарівна шабля», «Діжка меду», «Коза-дереза», «Пан Коцький», «Бременські музиканти», «Гидке качення», «Золоте курча», «Гуси-лебеді», «Карлик Ніс», «Котик та півник», «Манглі», «Пригоди Івана Голика», «Солом'яний бичок», «Троє поросят», «Царівна- жаба», «Чарівна лампа Аладіна» та інших.

Викладає на кафедрі мистецтва театру ляльок Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого.

Джерела:

1. Данько Микола Іванович// І. Я. Поволоцький// Енциклопедія Сучасної України/ Ред. кол.: І. М. Дзюба та ін. – Т. 7: Г – Ді.– Київ: ІЕД НАНУ, 2007. – 708 с.
2. Головний художник Микола Данько// Київський академічний театр ляльок// <http://akadempuppet.kiev.ua/people/khudozhno-kerivnyu-sklad/mykola-danko>

**Дарієнко
Домініка Тимофіївна**

Д. Т. Дарієнко народилася 15 січня 1919 року в Ананіївському повіті Херсонської губернії.

У 1937 році закінчила Одеське театральне училище.

В 1937 – 1939 роках працювала в Театрі драми та комедії в Тирасполі, в 1939 – 1989 роках була актрисою Молдавського музично-драматичного театру імені О. С. Пушкіна.

У 1992 – 2004 роках очолювала лігу ветеранів сцени Республіки Молдова.

Знялася в художніх фільмах «Андрієш», «На своєму місці», «Я вам пишу...», «Армагедон», «Гіркі зерна», «Лаутари», «Останній гайдук», «Зарубка на пам'ять», «Чоловіки сивіють рано», «Осінні грози», «Між небом і землею», «І прийде день...», «Велика – мала війна», «Ця чоловіча дружба», «Лебеді у ставку», «Кодри» та інших.

Нагороджена орденами Жовтневої революції, Трудового Червоного Прапора (СРСР), Орденом Республіки (Молдова). В 1957 році присвоєно звання народної артистки Молдавської РСР, а в 1974 році присвоєно звання народної артистки Союзу РСР.

Померла 6 листопада 2010 року. Похована на Центральному кладовищі Кишинєва.

Джерела:

1. Дарієнко Домініка Тимофіївна/ Л. І. Барабан// Українська радянська енциклопедія: у 12 т./ Гол. ред. М. П. Бажан; редкол. О. К. Антонов та ін. – 2-ге вид. – Т. 3. – Київ: ГР УРЕ, 1980. – С. 248.

Дубровська Наталія Костянтинівна

Н. К. Дубровська народилася 10 липня 1945 року в Одесі.

У 1966 році закінчила Одеське театральне художньо-технічне училище.

Від 1966 року працювала в Одеському академічному російському драматичному театрі імені А. Іванова.

Знялася в художніх фільмах «Час для роздумів», «Я, син трудового народу», «Топінамбури», «Холодний березень», «Астенічний синдром», «Народжені згори», «Дружна сімейка», «Іван Подушкин. Джентльмен сиску-1», «Каблучка з бірюзою», «Мисливці за діамантами», «Курортна поліція», «Щоб побачити веселку» та в інших.

В 1981 році присвоєно звання заслуженої артистки Української РСР.

Померла 10 березня 2015 року в Одесі. Похована на 2-му християнському кладовищі.

Джерела:

1. Дубровська Наталія Костянтинівна/ Ю. В. Сагіна// Енциклопедія Сучасної України/ Ред. кол.: І. М. Дзюба та ін. – Т. 8: Дл – Дя.– Київ: ІЕД НАНУ, 2008. – 715 с.
2. Некролог// Одеський академічний російський драматичний театр// <https://web.archive.org/web/20180317233211/http://www.rusteatr.odessa.ua/news/175-dubrovskaya.html>

Жадушкіна Галина Володимирівна

Г. В. Жадушкіна народилася 20 червня 1948 року в м. Смоленськ (РРФСР).

У 1968 році закінчила Одеське театральне художньо-технічне училище, а в 1976 році – Одеську державну консерваторію імені А. В. Нежданової.

В 1968 – 1993 роках працювала в Одеському театрі музичної комедії. Водночас у 1987 – 1996 роках була актрисою, згодом художнім керівником театру-студії «Комедіум» при Одеському будинку актора.

У 1997 – 1999 роках працювала у США. В 2000 році була прийнята на посаду режисера Одеського академічного театру опери та балету (вистави «Мойсей», «Трубадур», «Директор театру»). З 2001 року викладає в Одеській національній музичній академії імені А. В. Нежданової.

В 1981 році присвоєно звання «Заслужений артист Української РСР».

Джерела:

1. Жадушкіна Галина Володимирівна/ Ю. В. Сагіна// Енциклопедія Сучасної України/ Ред. кол.: І. М. Дзюба та інші. – Т. 9: Е – Ж. – Київ: ІЕД НАНУ, 2009. – 711 с.

Зайцев Олег Дмитрович

О. Д. Зайцев народився 25 лютого 1967 року в Саратовському районі Одеської області.

У 1989 році закінчив Одеське театральне художньо-технічне училище, а в 2000 році – Рівненський державний гуманітарний університет.

Член Національної спілки театральних діячів України з 1992 року.

В 1989 – 1997 роках працював художником по світлу Рівненського обласного українського музично-драматичного театру, в 1997 – 2003 році – методистом Ужгородського палацу дітей та юнацтва, у 2003 – 2008 роках – директором Закарпатського обласного художнього музею імені Й. Бокшая.

З 2009 року працює заступником директора Закарпатського державного обласного українського музично-драматичного театру.

У 2019 році присвоєно звання «Заслужений працівник культури України».

Джерела:

1. Зайцев Олег Дмитрович//Закарпатський обласний державний музично-драматичний театр// https://web.archive.org/web/20130714074940/http://muzdramteatr.com.ua/chief_zaitsev.html

Затинайко Володимир Тихонович

В. Т. Затинайко народився 16 жовтня 1937 року в м. Кашин Калінінської області РРФСР.

У 1956 році закінчив Одеське театральне художньо-технічне училище, а в 1966 році – Ленінградське вище художньо-технічне училище імені В. І. Мухіної.

Художник декоративного скла. Член Національної спілки художників України з 1972 року. Учасник всеукраїнських мистецьких виставок. Створює ужитковий посуд, декоративні вироби.

В 1956 – 1962 роках працював в Донецькому театрі опери та балету.

У 1966 – 1996 роках був провідним художником, начальником експериментально-художнього відділу Київського заводу художнього скла. Є автором ваз «Веснянка», «Український танок», «Яблунева гілка», келихів «Бузок», «Весільні», «Ювілейні», композицій «Мелодія», «Дощик», видувної скульптури «Лісовик» та інших творів. Окремі роботи зберігаються в Сумському та Чернігівському художніх музеях.

Нагороджений бронзовими медалями Виставок досягнень народного господарства СРСР та Української РСР.

Джерела:

1. Затинайко Володимир Тихонович/ О. М. Сом-Сердюкова//
Енциклопедія Сучасної України/ Ред. кол.: І. М. Дзюба та інші. –
Т. 10: З – Зор. – Київ: ІЕД НАНУ, 2009. – 712 с.

Іванов Борис Володимирович

Б. В. Іванов народився 28 лютого 1920 року в Одесі.

У 1941 році закінчив акторське відділення Одеського театального училища.

В 1941 – 1942 роках служив у лавах Червоної Армії. У складі частин Північно-західного фронту воював проти німецько-нацистських загарбників.

У 1942 – 1944 роках працював у Рибінському драматичному театрі. З 1944 року був актором Театру імені Мосради.

Знявся в художніх фільмах «Гусарська балада», «Нічний пасажир», «Вся королівська рать», «Кінець отамана», «Все для вас», «Схватка», «Слідство ведуть ЗнаТоКи. Чорний маклер», «На розі Арбата та вулиці Бублінас», «Шпак і Ліра», «Суто англійське вбивство», «Агонія», «Вибір цілі», «Мій дім – театр», «Життя та смерть Фердинанда Люса», «Отець Сергій», «Версія полковника Зорина», «Слід на землі», «Коней на переправі не міняють», «Ленін у Парижі», «Повернення резидента», «Людина, яка

зачинила місто», «Міраж», «Передчасна людина», «Вічний поклик», «Шанс», «Кінець операції «Резидент», «Людина з чорної «Волги», «Графиня де Монсоро», «Бажання кохання» та в інших.

Нагороджений орденами Вітчизняної війни 1, 2 ступенів, медаллю «Ветеран праці» (СРСР), орденом «За заслуги перед Вітчизною» 4 ступеня (РФ). В 1981 році присвоєно звання «Народний артист РРФСР».

Помер 2 грудня 2002 року в Москві. Похований на Ваганьковському кладовищі.

Джерела:

1. Борис Іванов// YOU TV// <https://youtv.ua/name/1231-boris-ivanov.html>

Іващенко Микола Іванович

М. В. Іващенко народився 13 (26) грудня 1907 року в Одесі.

У 1927 році закінчив балетне відділення Одеського музично-драматичного технікуму Одеського музично-драматичного інституту.

В 1926 – 1934 роках був артистом балету Одеського театру опери та балету, у 1934 – 1935, 1943 – 1959 роках – артистом Київського театру опери та балету імені Т. Шевченка, входив до складу 1-ї трупи Ансамблю пісні і танцю Української РСР.

Лауреат Міжнародного фестивалю фольклорного танцю у Лондоні 1935 року. В 1949 році присвоєно звання «Заслужений артист Української РСР».

Помер 19 серпня 1981 року в Києві.

Джерела:

1. Іващенко Микола Іванович/ В. Д. Туркевич// Енциклопедія Сучасної України/ Ред. кол.: І. М. Дзюба та інші. – Т. 11: Зор – Как. – Київ: ІЕД НАНУ, 2011. – 710 с.

Казимирова Катерина Григорівна

К. Г. Казимирова народилася 8 грудня 1921 року в Бессарабії.

У 1939 році закінчила Одеське театральне училище.

Від 1939 року до виходу на пенсію працювала в Молдавському музично-драматичному театрі імені О. С. Пушкіна.

Знялася в художніх кінофільмах «Гіркі зерна», «Весілля в палаці», «Червона заметіль», «Останній гайдук», «По вовчому сліду», «Де ти, кохання?», «Вам телеграма...», «Коршуни здобичею не діляться» та інших.

Обиралася депутатом Верховної Ради Молдавської РСР.

Нагороджена орденами Трудового Червоного Прапора, «Знак Пошани» (СРСР), орденом Пошани (Молдова). В 1960 році присвоєно звання народної артистки Молдавської РСР.

Померла 3 грудня 2012 року в Кишиневі.

Джерела:

1. Казимирова Катерина// MOLDOVENII.MD//
<https://www.moldovenii.md/ru/people/959>

Кац Аркадій Фрідріхович

А. Ф. Кац народився 5 січня 1931 року в Миколаєві.

У 1951 році закінчив Одеське театральне училище, а в 1960 році – Ленінградський інститут театру, музики та кінематографії.

Працював в Одеському театрі Радянської Армії, Іжевському російському драматичному театрі.

В 1965 – 1988 роках був режисером, головним режисером Ризького театру російської драми, в 1988 – 2002 роках – режисером Державного театру імені Є. Вахтангова, в 2002 – 2014 роках – режисером Театру «У Нікітських воріт» в Москві, в 2014 – 2016 роках – режисером Тамбовського драматичного театру.

Викладав на театральному факультеті Латвійської державної консерваторії та на акторському факультеті Університету штату Мічиган США.

Здійснив постановку вистав «Історія одного кохання», «Нічна повість», «Варвари», «На дні», «Жана Д'Арк», «Бесіда із Сократом», «Король Лір», «Вишневий сад», «Ревізор», «Чайка», «Одруження Бальзамінова», «Дядя Ваня», «Ідеальний чоловік». «Скупий», «Дні нашого життя», «Три сестри», «Вовки і вівці», «Марія Стюарт», «Ведмідь», «Ювілей», «Дон Жуан», «Пігмаліон», «Правда добре, а щастя краще», «Лихо з розуму» та інших.

В 1976 році присвоєно звання народного артиста Латвійської РСР, в 2004 році – звання народного артиста України, у 2007 році – звання «Заслужений діяч мистецтв Російської Федерації».

Джерела:

1. Кац Аркадій Фрідріхович/ Ю. О. Щербак// // Енциклопедія Сучасної України/Ред. кол.: І. М. Дзюба та ін. – Т. 12: Кал – Киї. – Київ: ІЕД НАНУ, 2012. – 711 с.

Кац Михайло Семенович

М. С. Кац народився 29 серпня 1945 року в м. Молотов (РРФСР).

У 1964 році закінчив Одеське театральне художньо-технічне училище, а в 1986 році – Ленінградський інститут театру, музики, кінематографії.

Художник кіно. Член Національної спілки кінематографістів України з 1989 року. Учасник обласних, всеукраїнських мистецьких виставок.

В 1966 – 1968 роках працював художником-декоратором Одеського театру музичної комедії, з 1968 року – головним художником Одеської студії телебачення, від 1975 року – художником-постановником на Одеській кіностудії художніх фільмів.

Художник-постановник художніх фільмів «Ненависть», «Наш Артем», «Ар-хі-ме-ди», «Маршал революції», «Забудьте слово «смерть», «Клоун», «Весна надії», «Поживемо – побачимо» ті інших. Був режисером кінострічок «Відлуння», «А кулька летить», «Однієї неділі», «Пустеля», «Навіки – дев'ятнадцятирічні», «Кульгаві увійдуть першими», «Насіння смерті».

Помер 11 червня 2004 року в Одесі.

Джерела:

1. Кац Михайло Семенович/ С. Г. Крижевська// Енциклопедія Сучасної України/Ред. кол.: І. М. Дзюба та ін. – Т. 12: Кал – Киї. – Київ: ІЕД НАНУ, 2012. – 711 с.

Кисельова Меланія Денисівна

М. Д. Кисельова народилася (31 грудня 1910) 13 січня 1911 року в Одесі.

У 1935 році закінчила Одеське театральне училище.

До 1941 року працювала в Артемівському українському драматичному театрі, з 1941 року – в театрі музичної комедії м. Кзил-Орда (Казахстан). В 1944 – 1956 роках була актрисою Чернівецького українського музично-драматичного театрі імені О. Кобилянської, у 1956 – 1970 роках – актрисою Одеського українського музично-драматичного театру імені Жовтневої революції.

Знялася в художніх фільмах «Земля», «Матрос зійшов на берег», «Коли починається юність».

В 1946 році присвоєно звання заслуженої артистки Української РСР.

Померла 10 квітня 2000 року в Одесі.

Джерела:

1. Кисельова Меланія Денисівна/ Т. В. Сулятицький// Енциклопедія Сучасної України/ Ред. кол.: І. М. Дзюба та ін. – Т. 13: Киї – Кок. – Київ: ІЕД НАНУ, 2013. – 711 с.

Коваленко Юрій Андрійович

Ю. А. Коваленко народився 27 липня 1931 року в м. Прилуки Чернігівської області.

У 1959 році закінчив Одеське театральне художньо-технічне училище, а в 1969 році – Ленінградський інститут театру, музики і кінематографії.

Живописець, графік. Член Національної спілки художників України з 1990 року. Учасник міських, обласних, всеукраїнських, зарубіжних, персональних (Одеса, Дюссельдорф, Ессен, Мюнхен). Автор творів живопису «Закохані», «Дитинство художника», «Художник із півнем», «Світлана з сином», «Хата лісника», «Літо у Прилуках», «Нічні звуки», «Мати», «Чорне море», «Тепла зима»; графічних творів «У дворі», «Кузя з гітарою» та інших. Окремі роботи зберігаються в Одеському художньому музеї, Музеї сучасного мистецтва Одеси.

В 1970 – 1981 роках викладав в Одеському художньому училищі імені М. Б. Грекова.

Помер 22 травня 2004 року в Одесі.

Джерела:

1. Коваленко Юрій Андрійович/ С. О. Савченко// Енциклопедія Сучасної України/ Ред. кол.: І. М. Дзюба та ін. – Т. 13: Київ – Кок. – Київ: ІЕД НАНУ, 2013. – 711 с.
2. Юрій Коваленко// Артсвіт// <https://artsvit.dp.ua/collection/kovalenko-yurj/>

Коваль Микола Володимирович

М. В. Коваль народився 3 вересня 1943 року в Одесі.

У 1965 році закінчив Одеське театральне художньо-технічне училище.

В 1965 – 1978 роках працював в Ярославському академічному театрі імені Ф. Волкова. Викладав в Ярославському театральному училищі.

У 1979 – 1982 роках був головним режисером Вологодського театру юного глядача, в якому поставив вистави «Бумбараш», «Батьківська субота», «А все-таки вона обертається», «Роки мандрівки» та інші.

Знявся в художньому фільмі «Сторож на будівництві».

Помер 24 травня 2024 року в Одесі.

Джерела:

1. Микола Коваль// КІНО-ТЕАТР// <https://www.kino-teatr.ru/teatr/activist/336225/bio/>
2. Тількер Михайло Елисейович / Т. М. Яковлева, В. А. Коваль // Вони залишили слід в історії Одеси // <https://odessa-memory.info/ru/index.php?id=580>

Кондратьєв Володимир Йосипович

В. Й. Кондратьєв народився 17 квітня 1925 року в Миколаївській окрузі.
У роки німецько-нацистської навали служив у лавах Червоної Армії.
Учасник бойових дій. Гвардії молодший лейтенант запасу.

В 1951 році закінчив Одеське театральне училище.

У 1951 – 1963 роках працював в Одеському драматичному театрі Радянської Армії, Львівському російському драматичному театрі Прикарпатського військового округу, театрі Радянської Армії Північної групи військ у Польщі.

Від 1963 року був актором Кримського російського драматичного театру імені М. Горького.

Знявся в художньому фільмі «Свідок обвинувачення».

Нагороджений орденами Вітчизняної війни 1 ступеня, Червоної Зірки (СРСР), Богдана Хмельницького, «За заслуги» (Україна), медалями, Грамотою Президії Верховної Ради Української РСР. В 1994 році присвоєно звання «Народний артист Української РСР».

Помер 22 червня 2023 року.

Джерела:

1. Володимир Йосипович Кондратьєв // КІНО-ТЕАТР// <https://www.kino-teatr.ru/teatr/acter/m/post/352686/bio/>
2. В. Кондратьєв// Stuki-druki.com// <https://stuki-druki.com/authors/kondratjev-wladimir-iosifovich.php>

Кошутський Олександр Полікарпович

О. П. Кошутський народився 23 грудня 1915 року в м. Ольвіополь Херсонської губернії.

В 1939 році закінчив Одеське театральне училище.

У 1941 – 1945 роках у складі частин Червоної Армії воював проти німецько-нацистських загарбників. Сержант.

Від 1946 року працював в Одеському українському музично-драматичному театрі імені Жовтневої революції.

Знявся в художніх фільмах «Спрага», «Компаньєрос», «Випадок із слідчої практики», «Потяг в далекий серпень».

В 1966 році присвоєно звання «Заслужений артист Української РСР».

Помер 14 лютого 1974 року в Одесі.

Джерела:

1. Кошутський Олександр Полікарпович/ Л. І. Федченко// Енциклопедія

Кравченко Володимир Миколайович

В. М. Кравченко народився 7 липня 1947 року в Херсоні.

У 1970 році закінчив Одеське театральне художнє училище.

Графік, майстер архівного пейзажу. Член Національної спілки художників України з 1988 року. Учасник республіканських, всесоюзних, персональних (Херсон, Руан, Сент-Етьєн) мистецьких виставок. Автор творів «Зальцбург», «Землероби Херсонщини», «Дощовий день», «Стара вулиця», «Пори року на Херсонщині», серій пейзажів міст Херсона, Барселони, Братислави, Копенгагена, Мадриду, Руана та інших.

В 1970 – 1974 роках працював на Одеській кіностудії художніх фільмів, брав участь в оформленні кінофільмів «До останньої хвилини», «Рейс перший, рейс останній», «Життя та дивовижні пригоди Робінзона Крузо».

Помер 15 грудня 2016 року в Херсоні.

Література:

1. Кравченко Володимир Миколайович// Митці України: Енциклопедичний довідник/ За ред. А. В. Кудрицького. – Київ: УЕ, 1992. – С. 328.

Кропивна Тетяна Федорівна

Т. Ф. Кропивна народилася 25 квітня 1949 року в Приморському краї РРФСР.

У 1980 році закінчила Одеське театральне художньо-технічне училище.

Художник кіно. Учасниця мистецьких виставок.

В 1971 – 1992 роках працювала художником по костюмах на Одеській кіностудії художніх фільмів.

Створила костюми для художніх фільмів «Циган», «Военно-польовий роман», «У пошуках капітана Гранта», «Князь Данило Галицький», ескізи костюмів до кінострічок «Житіє святих сестер», «Рік активного сонця» .

Джерела:

1. Кропивна Тетяна Федорівна/ Т. В. Басанець// Енциклопедія Сучасної України/ Ред. кол.: І. М. Дзюба та ін. – Т. 15: Кот – Куз. – Київ: ІЕД НАНУ, 2016. – 711 с.

Кулакова Віра Олександрівна

В. О. Кулакова народилася 10 вересня 1922 року в Донській області РРФСР.

У липні 1941 року пішла добровольцем на фронт. У складі частин Червоної Армії воювала проти німецько-нацистських загарбників. Лейтенант.

В 1950 році закінчила Одеське театральне училище.

У 1951 – 1986 роках була актрисою Одеського російського драматичного театру імені А. Іванова. в 1986 – 1991 роках – консультантом при Одеському міжобласному відділенні Спілки театральних діячів України.

Знялася в художніх фільмах «Три поверхи щастя», «Вірність», «Випадок із слідчої практики», «За твою долю», «Розповіді про Кешку та його друзів», «Вторгнення», «Сніг у липні», «Топінамбури» та в інших.

Нагороджена орденом Вітчизняної війни 1 ступеня, медалями «За оборону Москви», «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941 – 1945 рр.». Присвоєно звання заслуженої артистки Української РСР.

Померла 16 березня 2010 року в Києві.

Джерела:

1. Кулакова Віра Олександрівна / С. Г. Базарний // Енциклопедія Сучасної України/ Ред. кол.: І. М. Дзюба та ін. – Т. 16: Куз – Лев. – Київ: ІЕД НАНУ, 2016. – 712 с.

Литвинов Олег Аркадійович

О. А. Литвинов народився 27 серпня 1957 року в м. Лубни Полтавської області.

У 1982 році закінчив Одеське театральне художньо-технічне училище.

Графік, живописець. Член Національної спілки художників України з 1987 року. Учасник міських, всеукраїнських, зарубіжних, персональних (Одеса, Київ, Москва, Мюнхен) мистецьких виставок. Основні галузі – станковий живопис, станкова та книжкова графіка. Автор живописних творів «Тріумф святого Георгія», «Персей і Андромеда», «Голгофа», «Калісто», «Тріумф Галатеї», «Іван Богун під Баром», «Спокута», «Богдан Хмельницький»; ілюстрацій до роману «Діти капітана Гранта» Ж. Верна, повісті «Тарас Бульба» М. Гоголя, поеми «Божественна комедія» Данте та інших. Деякі твори зберігаються в Одеському літературному музеї.

Співпрацював з видавництвами «Маяк» (Одеса), «Веселка», «Дніпро», «Школа» (Київ).

Джерело:

1. Литвинов Олег Аркадійович/ Т. В. Басанець// Енциклопедія Сучасної України/ Ред. кол.: І. М. Дзюба та ін. – Т. 17: Лег – Лощ. – Київ: ІЕД НАНУ, 2016. – 712 с.

Лоза Наталія Адольфівна

Н. А. Лоза народилася 5 грудня 1964 року в Харкові.

У 1984 році закінчила Одеське театральне художньо-технічне училище, а в 1992 році – художньо-графічний факультет Одеського державного педагогічного інституту імені К. Д. Ушинського.

Живописець. Член Національної спілки художників України з 1995 року. Учасниця обласних, всеукраїнських, персональних (Одеса, Потсдам) мистецьких виставок. Автор творів «Соняшники на Кароліно-Бугазі», «Залишаючи Одесу», «Балаклавська бухта», «Золоте місто», «Літній сон», «Затишний куточок», «Казкове місто», «Регата», «Виноградна альтанка», «Дахи», «Травневий день», «Пляж», «Осінь в горах» та інших.

В 1984 – 1985 роках працювала художником-бутафором Чернівецького театру ляльок, в 1992 – 1994 роках – керівником гуртка-студії юних техніків в Одесі, в 1994 – 1995 роках – викладачем Одеського театрального художнього училища. З 1995 року викладає у Південноукраїнському національному педагогічному університеті імені К. Д. Ушинського.

У 2018 році присвоєно звання «Заслужений художник України».

Джерела:

1. Лоза Наталія Адольфівна/ С. Г. Крижевська // Енциклопедія Сучасної України/ Ред. кол.: І. М. Дзюба та ін. – Т. 17: Лег – Лощ. – Київ: ІЕД НАНУ, 2016. – 712 с.
2. Лоза Наталія// Вікна Одеса // <https://viknaodessa.od.ua/gallery/?author=6>

Лозова Катерина Михайлівна

К. М. Лозова народилася 20 грудня 1925 року в Миколаївській окрузі.

У 1949 році закінчила Одеське театральне училище.

До 1952 року працювала в Олександрійському українському музично-драматичному театрі Кіровоградської області, в 1952 – 1959 роках – в Одеському пересувному театрі імені Ленінського комсомолу.

В 1959 – 1998 роках була актрисою Одеського українського музично-драматичного театру імені Жовтневої революції (з 1995 року – імені В. Василько).

Знімалася в кінострічках «Синє небо», «Весна надії».

В 1987 році присвоєно звання «Заслужений артист Української РСР».

Померла 25 вересня 2007 року в Одесі.

Джерела:

1. Лозова Катерина Михайлівна/ Л. І. Федченко // Енциклопедія Сучасної України/ Ред. кол.: І. М. Дзюба та ін. – Т. 17: Лег – Лощ. – Київ: ІЕД НАНУ, 2016. – 712 с.

**Магратій
Петро Назарович**

П. Н. Магратій народився 16 вересня 1948 року в Кіровоградській області.

У 1975 році закінчив Одеське театральне художньо-технічне училище.

Художник театру, живописець. Член Національної спілки театральних діячів України.

Від 1975 року працював художником-постановником, в 1980 – 1985 роках – заступником директора, у 1985 – 2008 роках – завідувачем постановочною частиною Чернівецького музично-драматичного театру імені О. Кобилянської.

Оформив вистави «Червоненька квіточка», «Наймичка», «Мартин Боруля», «Шельменко-денщик», «Різдвяна ніч», «Поминальна молитва», «Служниці», «Пеппі Довгапанчоха», «Кіт у чоботях», «Золоте курча», «Снігова королева», «Нелегалка», «Квітка кактуса», «Дивна місіс Севідж», «Жила собі Сироїжка», «Тим далекім літом» та інші.

Лауреат обласної літературно-мистецької премії імені С. Воробкевича.

В 2010 році присвоєно звання «Заслужений працівник культури України».

Джерела:

1. Магратій Петро Назарович/ Т. В. Сулятицький, Ю. М. Марчак, Н. І. Федорович // Енциклопедія Сучасної України / Ред. кол.: І. М. Дзюба та інші. – Т. 18: Лт – Малицький.– Київ: ІЕД НАНУ, 2017. – 711 с.

**Мироненко
Петро Павлович**

П. П. Мироненко народився 13 липня 1946 року в Чернігівській області.

У 1974 році закінчив Одеське театральне художньо-технічне училище.

Живописець, графік. Член Національної спілки художників України з 1982 року. Учасник обласних, всеукраїнських, всесоюзних, персональних (Київ, Прилуки, Чернігів) мистецьких виставок. Автор живописних творів «Індустріальний пейзаж», «Перші тренування», «Нафтове родовище», «Червона осінь», «Деснянські береги», «Відродження», «Весняні мережива», «Калина і рушник», «Півонії», «Зимові яблука», графічних творів «Одеські береги», «Вечірні дзвони», «Чистий четвер», «Собор над Десною», «Старе місто», «Козацька церква» та інших. Деякі роботи зберігаються у Чернігівському художньому музеї, Прилуцькому, Ніжинському та Ічнянському краєзнавчих музеях.

В 1974 – 1983 роках працював оформлювачем у Чернігівських художніх майстернях.

Джерела:

1. Мироненко Петро Павлович/ О. В. Григоренко, В. Г. Василевський// Енциклопедія Сучасної України/ Ред. кол.: І. М. Дзюба та інші. – Т. 20: Медична – Мікоян.– Київ: ІЕД НАНУ, 2018. – 687 с.

Мірошниченко Віктор Миколайович

В. М. Мірошниченко народився 15 квітня 1937 року в Миколаївській області.

У 1956 році закінчив Одеське театральнo-художнє училище, а в 1964 році – Київський інститут театральнoгo мистецтва імені І. К. Карпенка-Карого.

В 1964 – 1976 роках працював в Чернігівському музично-драматичному театрі імені Т. Г. Шевченко, а в 1976 – 1978 роках був актором Донецького музично-драматичного театру імені Артема. З 1978 року був актором Київської кіностудії художніх фільмів імені О. Довженка.

Знявся у художніх фільмах «Юнга зі шхуни «Колумб», «Анничка», «Ні дня без пригод», «Інспектор карного розшуку», «Будні карного розшуку», «В бій ідуть лише «старі», «Гуси-лебеді летять», «Ати-бати, йшли солдати...», «Талант», «Квартет Гварнері», «Підпільний обком діє», «Дударики», «Мій генерал», «Пробивна людина», «Високий перевал», «Гонки по вертикалі», «Подолання», «Сімейна справа». «Звинувачення», «Батальйони просять вогню», «До розслідування приступити», «Державний кордон», «Дубровський» та інших.

Нагороджений медалями «За освоєння цілинних земель», «У пам'ять 1500-річчя Києва». Удостоєний звань «Заслужений артист Чуваської АРСР», «Заслужений артист Української РСР», «Народний артист УРСР».

Помер 23 листопада 1987 року в Києві.

Джерела:

1. Мірошниченко Віктор Миколайович/ С. В. Тримач// Енциклопедія Сучасної України/ Ред. кол.: І. М. Дзюба та інші. – Т. 21: Мікро – Моя.– Київ: ІЕД НАНУ, 2019. – 712 с.

Наумов Анатолій Михайлович

А. М. Наумов народився 18 лютого 1945 року в с. Шариніно Молотовської області РРФСР.

У 1970 році закінчив Одеське театральнo-художнє училище, а в 1980 році – художньо-графічний факультет Одеського державного педагогічного інституту імені К. Д. Ушинського. Художник кіно.

Член Спілки кінематографістів України з 1979 року. Член Спілки художників України з 1992 року. Персональні виставки відбулися в Одесі, Таллінні, Стокгольмі.

Протягом 1970 – 1992 років працював художником-декоратором, художником-постановником Одеської кіностудії художніх фільмів. Оформив кінофільми: «Фотографії на стіні», «Циган», «Колесо історії», «Поки не випав сніг», «Привід», «Син чемпіона», «Це було минулого року», «Бій на перехресті», «Холодний березень» (спеціальний приз 41-го міжнародного кінофестивалю у Канна 1987 р.), «Перший поверх» (приз 42-го міжнародного кінофестивалю у Каннах 1989 р.), «Моя сусідка» та ін.

Знявся у кінострічці «Бій на перехресті».

Джерела:

1. Випускники Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського: Біографічний словник/ В. М. Букач. – Ч.3. – Одеса: ПНПУ, 2022. – С. 40 - 41.

Некрасов Сергій Михайлович

С. М. Некрасов народився 11 жовтня 1924 року.

Учасник війни з німецько-нацистськими загарбниками.

В 1952 році закінчив Одеське театральне училище.

З 1952 року до 1964 року працював в Кишинівському російському драматичному театрі імені А. П. Чехова. У 1964 році кілька місяців грав в Одеському російському драматичному театрі імені А. Іванова.

В 1964 – 1973 роках був актором Московського театру «Современник».

Знімався в художніх фільмах «Отаман кодр», «Будується міст», «Штрихи до портрету В. І. Леніна», у фільмах-виставах «Чорний, як я», «Смерть Пушкіна», «Студент», «Колишнє та думи».

У 1956 році присвоєно звання «Заслужений артист Молдавської РСР».

Помер 11 серпня 2010 року.

Джерела:

1. Сергій Некрасов// КІНО-ТЕАТР// <https://www.kino-teatr.ru/kino/acter/m/sov/48733/bio/>

Нікітін Віктор Миронович

В. М. Нікітін народився 6 травня 1950 року в Краснодарському краї РРФСР.

У 1974 році закінчив Одеське театральне художньо-технічне училище.

Художник театру. Майстер характерної театральної ляльки. Учасник обласних, всеукраїнських, міжнародних, персональних (Київ, Дніпропетровськ, Паневежис) мистецьких виставок. Лауреат міжнародних фестивалів «Золотий дельфін» (Болгарія), «Подільська лялька».

В 1981 – 1986 роках був головним художником Криворізького театру ляльок, у 1986 – 1992 роках – головним художником Дніпропетровського театру ляльок, від 2001 року – головним художником Дніпропетровського «театру актора та ляльки».

Створив ляльки та оформив вистави «Маленький принц», «Дракон», «Лебеді материнства», «Велосипед з червоними колесами», «Ляльки у цирку», «Гулівер», «Гуси-лебеді», «Про козла», «Ревізор», «Дюймовочка», «Володар мух», «Казка про мертву царівну», «Бабаня», «Цигани», «Умка», «Тригрошова опера» та інші.

В 2017 році присвоєно звання «Заслужений діяч мистецтв України».

Джерела:

1. Нікітін Віктор Миронович/ А. Машина// Енциклопедія Сучасної України/ Ред. кол.: І. М. Дзюба та ін. – Т. 23: Нг – Ня. – Київ: ІЕД НАНУ, 2021. – 832 с.

Оберенко Володимир Тихонович

В. Т. Оберенко народився 17 жовтня 1939 року в Калінінській області РРФСР.

У 1960 році закінчив Львівський торгово-економічний інститут, в 1968 році – відділення музичної комедії Одеського театрального художньо-технічного училища, у 1988 році – Київську державну консерваторію імені П. І. Чайковського. Актор, співак (баритон), композитор.

В 1960 – 1976 роках був солістом вокалістом Миколаївського музично-драматичного театру, Одеського театру музичної комедії, Волгоградського театру музичної комедії, Київського театру оперети.

У 1976 – 1980 роках обіймав посаду директора-розпорядника заслуженої академічної капели «Думка», в 1981 – 1988 роках – посаду директора Державного духового оркестру Української РСР. У 1988 – 2005 роках працював в ансамблі пісні і танцю Збройних сил України, а в 2005 – 2019 роках – у зразково-показовому оркестрі Збройних сил України.

Знявся в художньому фільмі «Ніна». Є автором музичних творів «Одвічний голос», «Співали в травні солов'ї», «Олімпійській марш», «Свято перемоги» та інших.

В 1980 році присвоєно звання «Заслужений артист Української РСР», а в 1995 році – звання «Народний артист України».

Джерела:

1. Оберенко Володимир Тихонович/ М. З Балтянський// Енциклопедія Сучасної України/ Ред. кол.: І. М. Дзюба та ін. – Т. 24: О. – Київ: ІЕД НАНУ, 2022. – 944 с.
2. Оберенко Володимир Тихонович// Український музичний світ// <https://musical-world.com.ua/artists/oberenko-volodymyr-tyhonovych/>

Овсійко Валентина Валентинівна

В. В. Овсійко народилася 19 липня 1955 року в Краснодарському краї РРФСР.

У 1974 році закінчила Одеське театральне художньо-технічне училище.

Живописець. Член національної спілки художників України з 1993 року. Учасниця республіканських, міжнародних, персональних (Одеса, Берлін) мистецьких виставок. Автор творів «Дама серця», «Архітектура раю», «Люба моя», «Вечір», «Карнавал», «Прогулянка», «Романтичний портрет», «Садівниця», «Перекоти поле», «Гра в покер», «Наїзниця», «На іншому кінці світу».

Джерела:

1. Овсійко Валентина Валентинівна/ Т. В. Басанець// Енциклопедія Сучасної України/ Ред. кол.: І. М. Дзюба та ін. – Т. 24: О. – Київ: ІЕД НАНУ, 2022. – 944 с.

Овсійко Микола Сергійович

М. С. Овсійко народився 22 серпня 1954 року в Чернігівській області.

У 1973 році закінчив Одеське театральне художньо-технічне училище.

Живописець. Член Національної спілки художників України з 1993 року. Учасник обласних, всеукраїнських, міжнародних, персональних (Одеса, Дніпропетровськ, Южне) мистецьких виставок. Автор творів «Забуте», «Загадка про минуле», «Квіти для коханої», «Калина», «Метелик», « Між небом та землею», «Світанок», «Оркестр», «Перший сніг», «Тихе життя», «Бурхливе море», «Після шторму», «Конвалія» та інших. Роботи зберігаються в Музеї сучасного мистецтва Одеси, Одеському художньому музеї, Одеському літературному музеї, Музеї сучасного українського мистецтва Корсаків (Луцьк).

В 1918 році присвоєно звання «Заслужений художник України».

Джерела:

1. Овсійко Микола Сергійович/ Т. В. Басанець// Енциклопедія Сучасної України/ Ред. кол.: І. М. Дзюба та ін. – Т. 24: О. – Київ: ІЕД НАНУ, 2022. – 944 с.

Орленко Павло Дем'янович

П. Д. Орленко народився 2 жовтня 1934 року в Одеській області.

У 1957 році закінчив Одеське театральне художньо-технічне училище.

Від 1957 року працював художником-гримером на Одеській кіностудії художніх фільмів.

Член Національної спілки кінематографістів України.

Брав участь у створенні кінострічок «Дивак-людина», «Таємниця», «Дубравка», «Пошук», «Золотий годинник», «Вершники», «Увімкніть північне сьйво», «Відповідна міра», «Хліб дитинства мого», «Д'Артаньян та три мушкетери», «Клоун», «Трест, що луснув», «Точка повернення», «Як коваль щастя шукав» та інших.

З 1963 року викладав в Одеському театально-художньому училищі.

Джерела:

1. Спілка кінематографістів України: Довідкове видання/ Відп. ред. Т. В. Левчук. – Київ: Мистецтво, 1985. – С. 117.

Осика Леонід Михайлович

Л. М. Осика народився 8 березня 1940 року в Києві.

У 1959 році закінчив Одеське театральне художньо-технічне училище, а в 1965 році – Всесоюзний державний інститут кінематографії в Москві.

Режисер і сценарист. З 1965 року працював на Київській кіностудії художніх фільмів імені О. Довженка. Режисер-постановник художніх фільмів «Кам'яний хрест», «Захар Беркут», «Вклонись до землі», «Дід лівого крайнього», «Море», «Увійдіть, стражденні!», «Етюди про Врубеля», «Розплата», «Тривожний місяць вересень», «Гетьманські клейноди», «Камінний хрест» та інших. Знявся в художніх фільмах «З днем народження», «Хочу вірити».

У 1988 році присвоєно звання «Заслужений діяч мистецтв Української РСР», а в 1998 році – звання «Народний артист України». Лауреат Національної премії України імені Т. Г. Шевченка 1997 року, Державної премії України імені О. П. Довженка 2001 року.

Помер 16 вересня 2001 року в Києві. Похований на Байковому кладовищі.

Джерела:

1. Осика Леонід Михайлович/ П. М. Бондарчук// Енциклопедія історії України: у 10 т./ Редкол.: В. А. Смолій (гол.) та ін. – Т. 7: Мл – О. – Київ: Наукова думка, 2010. – С. 650.
2. Осика Леонід Михайлович/ Л. І. Брюховецька// Енциклопедія Сучасної України/ Ред. кол.: І. М. Дзюба та ін. – Т. 24: О. – Київ: ІЕД НАНУ, 2022. – 944 с.

Остапенко Василь Макарович

В. М. Остапенко народився 2 травня 1937 року в Кіровоградській області.

У 1963 році закінчив Одеське театральне художньо-технічне училище. Художник театру.

Член Національної спілки художників України з 1995 року, Національної спілки театральних діячів України з 1974 року, Міжнародної спілки діячів театрів ляльок з 1984 року. Створив ескізи та макети до вистав «Горбоконик», «Івасик-Телесик», «Сонячний промінь», «Кіт у чоботях», «Золотий ключик», «Колобок» та інших.

В 1963 – 1971 роках працював художником-постановником Ставропольської краєвої студії телебачення, а потім до 2012 року – головним художником Кіровоградського обласного театру ляльок.

У 1984 році присвоєно звання «Заслужений працівник культури Української РСР».

Помер 18 квітня 2012 року в Кіровограді.

Джерела:

1. Остапенко Василь Макарович/ Б. П. Куманський// Енциклопедія Сучасної України/ Ред. кол.: І. М. Дзюба та ін. – Т. 24: О. – Київ: ІЕД НАНУ, 2022. – 944 с.

Піддубна Тетяна Вікторівна

Т. В. Піддубна народилася 6 березня 1952 року в Братську (РРФСР).

У 1971 році закінчила Одеське театральне художньо-технічне училище.

Художник по костюмах. Член національної спілки кінематографістів України.

З 1974 року працювала на Одеській кіностудії художніх фільмів.

Брала участь у створенні художніх фільмів «Контрабанда», «Подорож місіс Шелтон», «Втеча з в'язниці», «Очікування», «Поки не випав сніг», «В одне-єдине життя», «Приморський бульвар», «Без нашійника», «Повітряні пірати» та інших.

В 1999 році присвоєно звання «Заслужений працівник культури України».

Джерела:

1. Жінки України: Біографічний енциклопедичний словник / Ред. кол.: М. А. Орлик (гол. редактор) та ін. – Київ: Фенікс, 2001. – С. 349.

Плацинда Аркадій Максимович

А. М. Плацинда народився 12 червня 1915 року в м. Григоріополь Херсонської губернії.

У 1937 році закінчив Одеське театральне училище.

Від 1938 року працював у Молдавському музично-драматичному театрі імені О. С. Пушкіна.

Знявся в кінофільмах «Не на своєму місці», «Десять зим на одно літо», «Крутизна», «Будинок для Серафіма», «Осінні громовиці».

Викладав в Кишинівському інституті мистецтв.

Нагороджений орденами Трудового Червоного Прапора, Вітчизняної війни 2 ступеня (СРСР), Орденом Республіки (Молдова). В 1961 році присвоєно звання народного артиста Молдавської РСР.

Помер у 2001 році в Кишиневі.

Джерела:

1. Пляцинда А. М.// Театр// <http://istoriya-teatra.ru/theatre/item/f00/s07/e0007766/index.shtml?ysclid=macccqnqftv118823096>
2. Пляцинда Аркадій // MOLDOVENII.MD// <https://moldovenii.md/ru/people/486>

Плісс Юрій Анатолійович

Ю. А. Плісс народився в 1954 році в Одесі.

У 1981 році закінчив Одеське театральне художньо-технічне училище по спеціальності «художник ляльок».

Художник-авангардист. Член Міжнародної федерації художників ЮНЕСКО. Учасник всеукраїнських, міжнародних, персональних (Одеса, Москва, Пютлінген) мистецьких виставок. Автор творів «Пирс», «Риси», «Ню з кицькою», «Портал на Великій Арнаутській», «Весінній натюрморт», «Острів-пристань», «Триптих», «Ніч», серії «Міські околиці» та інших. Деякі роботи зберігаються в Державній Третяковській галереї, галерейних та приватних колекціях України, Австрії, Великобританії, Голландії, Данії, Іспанії, Канади, Мексики, Німеччини, Польщі, Росії, Фінляндії, Франції, Швеції, США.

Джерела:

1. Плісс Юрій // Вікна Одеса// <https://viknaodessa.od.ua/gallery/?author=83>

Подобед В'ячеслав Ігорович

В. І. Подобед народився в 1947 році в Ташкенті.

У 1967 році закінчив бутафорське відділення Одеського театального художньо-технічного училища, а в 1971 році – художньо-графічний факультет Одеського державного педагогічного інституту імені К. Д. Ушинського.

Живописець, графік. Член Національної спілки театральних діячів України з 1990 року, член Спілки художників-мариністів Одеси з 1998 року.

Учасник обласних, всеукраїнських, міжнародних, персональних мистецьких виставок. Автор творів «Викинута баржа», «Осінь. Умань», «Прикарпатське селище», «Перед штормом», «Похмурий день», «Рибацький причал», «Золоті купола», «Теплий вітер», «Альтанка», «Верби», «Рідний двір», «Квіти біля дзеркала», «День народження», «Одеський натюрморт», «Плоди сонця», «Натюрморт з динею» та інших. Роботи зберігаються в Одеському художньому музеї, Одеському історико-краєзнавчому музеї, Кропивницькому художньому музеї, Краєзнавчому музеї м. Білгорода-Дністровського, у приватних колекціях.

В 1975 – 2019 роках викладав живопис та основи композиції в Одеському театральному-художньому училищі.

У 2007 році нагороджений відзнакою Одеського міського голови «Подяка».

Джерела:

1. Подобед В'ячеслав // Вікна Одеса // <https://viknaodessa.od.ua/gallery/?author=149>

Похилко Олег Миколайович

О. М. Похило народився 22 січня 1924 року в Харкові.

У 1952 році закінчив Одеське театральне училище.

До 196 року працював у Чернівецькому українському музично-драматичному театрі імені О. Кобилянської, Театрі Одеського військового округу. В 1963 – 1985 роках був актором Одеського українського музично-драматичного театру імені Жовтневої революції.

Знявся в художньому фільмі «Біла кість».

У 1970 році присвоєно звання «Заслужений артист Української РСР».

Помер 16 квітня 1991 року в Києві.

Джерела:

1. Похилко Олег Миколайович/ Л. І. Федченко// Енциклопедія Сучасної України/ Ред. кол.: І. М. Дзюба та ін. – Київ: ІЕД НАНУ, 2023. // <https://esu.com.ua/article-879871>

Резніков Віктор Олександрович

В. О. Резніков народився 7 листопада 1937 року в Миколаївській області.

У 1958 році з відзнакою закінчив Одеське театральнo-художнє училище, а згодом – художньо-графічний факультет Одеського державного педагогічного інституту імені К. Д. Ушинського.

Художник-графік, ілюстратор. Член Спільки художників України та Спільки художників СРСР. Учасник обласних, республіканських, всесоюзних, зарубіжних мистецьких виставок. Автор творів «Ми відстояли весну», «Слава воїну-визволителю», акварельних серій «Мальовнича Україна», «Веселівські наспіви», серії портретів «Мої земляки-бобринчани», офортів до поеми «Мертві душі» М. Гоголя та інших.

Джерела:

1. Резніков Віктор Олександрович // OBLASTЬ.KR.UA//
<https://web.archive.org/web/20160305055840/http://oblast.kr.ua/catalog/r/1100-reznikov-viktor-oleksandrovich-7-11-1937-s-veselivka-1990-ti-m-odesa.html>
2. Резніков Віктор // Вікна Одеса//
<https://viknaodessa.od.ua/gallery/?author=229>

Розсоха Леонід Семенович

Л. С. Розсоха народився 24 лютого 1942 року в с. Зелене Сталінської області.

У 1964 році закінчив Одеське театральне художньо-технічне училище, а в 1981 році – художньо-графічний факультет Одеського державного педагогічного інституту імені К. Д. Ушинського.

В 1965 – 1971 роках працював художником-постановником Одеського театру юного глядача, в 1971 – 1973 роках – художником Одеського українського музично-драматичного театру імені Жовтневої революції.

Протягом 1976 – 1982 років обіймав посаду головного художника Одеської державної студії телебачення, а з 1984 року був художником-постановником Одеської кіностудії художніх фільмів. Працював над фільмами «На своїй землі», «У двох кроках від «Раю», «Скарга», «Візьми мене з собою» та іншими.

Помер 5 березня 2010 року в м. Баден-Баден (Німеччина).

Джерела:

1. Розсоха Леонід Семенович // Випускники Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського: Біографічний словник/В. М. Букач. – Ч. 3. – Одеса: ПНПУ, 2022. – С. 52.

Савко Олександр Андрійович

О. А. Савко народився в 1957 році в м. Бендери (Молдавська РСР).

В 1981 році закінчив сценографічне відділення Одеського театрального художньо-технічного училища.

Художник. Учасник персональних (Москва, Санкт-Петербург, Кишинів, Відень, Берлін) мистецьких виставок. Автор творів «Трактир», «Живе такий парубок», «О дивовижний новий світ», «Русалки», «Атака», «Лучники», «Підземелля», «Трясовина», «Гомер», «Рідня», «Залізний камінь», «Медвеже весілля», серії «Морські котики» та інших. Роботи зберігаються в Державній Третьяковській галереї (РФ), Московському музеї сучасного мистецтва, приватних колекціях.

Живе в Москві. В 1990-х роках працював в артгалереї «Бауманська, 13». Співробітничав з галереєю «Файн Арт».

Джерела:

1. Савко О.// Fineart gallery//
https://galleryfineart.ru/ru/hudozhniki/savko_aleksandr
2. Савко О. А.// ARTinvestment // <https://artinvestment.ru/auction>

Савченко Борис Іванович

Б. І. Савченко народився 10 квітня 1939 року в Одеській області.

У 1960 році закінчив Одеське театральне художньо-технічне училище, в 1966 році – акторський факультет Всесоюзного державного інституту кінематографії в Москві, у 1971 році – режисерський факультет Київського державного інституту театрального мистецтва імені І. Карпенка-Карого.

В 1971 році став режисером Київської кіностудії художніх фільмів імені О. Довженка.

Знявся в художніх фільмах «Скарби республіки», «Живе такий хлопець», «Місяць травень», «Герой нашого часу», «Камінний хрест», «Їх знали тільки в обличчя», «Трембіта», «Захар Беркут», «Коли людина посміхнулася» та в інших.

Був режисером кінострічок «Пам'ять землі», «Мужність», «Ще до війни», «Легенда про безсмертя», «Ігор Савович», «Меланхолійний вальс», «Земляки», «Для домашнього вогнища» та інших.

У 1995 році удостоєний звання «Заслужений діяч мистецтв України», а в 2004 році – звання «Народний артист України».

Джерела:

1. Мистецтво України: Біографічний довідник/ За ред. А. В. Кудрицького. – Київ: Укр. енцикл., 1997. – С. 520.

Садомський Юрій Вікторович

Ю. В. Садомський народився в 1941 році в Краснодарі.

Закінчив Одеське театральне художньо-технічне училище, Державний інститут театального мистецтва імені А. В. Луначарського в Москві.

Працював актором, режисером-постановником в Одеському театрі музичної комедії, режисером-постановником та сценаристом на Одеській кіностудії художніх фільмів.

Член Спілки театральних діячів України, член Спілки кінематографістів України.

Знімався в кінофільмах «Анекдотіада, чи історія Одеси в анекдотах», «Шаббат»; зняв кінострічки «Лавка «Рубінчик і...», «Що-небудь одне», «Шаббат»; автор сценаріїв кінофільмів «Лавка Рубінчик і...», «Рідкий дощ», «Шаббат». Був продюсером кінострічки «Радіо машина».

З 2018 року проживає в Ізраїлі.

Джерела:

1. Юрій Садомський// Заметки по еврейской истории// <https://z.berkovich-zametki.com/avtory/sadomsky/>
2. Юрій Садомський// КІНО-ТЕАТР// <https://www.kino-teatr.ru/kino/director/post/38361/bio/>

Самойлов Володимир Якович

В. Я. Самойлов народився 15 березня 1924 року в Одесі.

У 1941 році добровольцем пішов на фронт. У складі частин Червоної Армії воював проти німецько-нацистських загарбників.

В 1948 році закінчив Одеське театральне училище.

До 1951 року був актором Одеського театру Радянської Армії, Одеського російського драматичного театру імені А. Іванова. В 1951 – 1958 роках працював у Кемеровському обласному театрі драми імені А. В. Луначарського, у 1958 – 1968 роках – в Горьківському театрі драми імені М. Горького.

У 1968 – 1992 роках грав на сцені Московського драматичного театру імені В. Маяковського, а в 1992 – 1999 роках був актором Московського драматичного театру імені М. Гоголя.

Знявся в художніх фільмах «Несплачений борг», «Людина з майбутнім», «Секретар обкому», «Вірте мені, люди», «Як вас тепер називати?», «Двадцять шість бакинських комісарів», «Дикий мед», «Весілля в Малинівці», «Крах», «Шосте липня», «Звільнення», «Тіні зникають о півдні», «Зірки гаснуть»,

«Слідство ведуть затоки. Діло № 5 «Динозавр», «Зимородок», «Мачуха», «Призначення», «Любов земна», «Премія», «Дні Турбіних», «Солдати свободи», «Доля», «Сибіріада», «Особливо важливе завдання», «Дим Вітчизни», «Ніколо Паганіні», «Батьки і діти», «Чичерин», «Візит до Мінотавра», «Зустрічна смуга», «Хижаки», «Сірі вовки», «Трагедія століття», «Трибунал» та в інших.

Нагороджений орденом Вітчизняної війни 2 ступеня, медалями «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941 – 1945 рр.», «В пам'ять 850-річчя Москви». Лауреат Державних премій СРСР 1976, 1986 років, Державної премії РРФСР імені К. С. Станіславського 1972 року. В 1984 році присвоєно звання «Народний артист СРСР».

Помер 8 вересня 1999 року в Москві. Похований на Ваганьковському кладовищі.

Джерела:

1. Володимир Самойлов// КІНО-ТЕАТР// <https://www.kino-teatr.ru/kino/acter/m/sov/3767/bio/>
2. Володимир Самойлов //Stuki-druki.com// <https://stuki-druki.com/authors/Samoilov-Wladimir-akter.php>
3. Самойлов Володимир Якович/ М. Гудима // Вони залишили слід в історії Одеси: Збірка біографічних нарисів та статей// <https://odessa-memory.info/ru/index.php?id=543>

Самойлова Надія Федорівна

Н. Ф. Самойлова народилася 19 вересня 1923 року в Одесі.

У 1948 році закінчила Одеське театральне училище.

В 1948 – 1951 роках працювала в Одеському російському драматичному театрі імені А. Іванова. В 1951 – 1958 роках була актрисою Кемеровського театру драми імені А. В. Луначарського, а в 1958 – 1968 роках – провідною актрисою Горьківського театру драми імені М. Горького. В 1968 – 1992 роках грала на сцені Московського академічного театру імені В. Маяковського.

Знімалася в кінофільмах «Зірки не гаснуть», «Право кохати», «Зустрічна смуга», «Дубровський».

Померла 17 листопада 1999 року в Москві. Похована на Ваганьковському кладовищі.

Джерела:

1. Надія Самойлова// КІНО-ТЕАТР// <https://www.kino-teatr.ru/kino/acter/w/sov/136469/bio/>

Селютіна Лідія Яківна

Л. Я. Селютіна народилася 15 листопада 1920 року в Одесі.

У 1941 році закінчила акторське відділення Одеського театрального училища, а в 1963 році – Московський літературний інститут імені О. М. Горького.

В 1951 – 1957 роках працювала в Одеському українському музично-драматичному театрі імені Жовтневої революції.

З 1950 року займалася літературною діяльністю. З 1963 року була членом Одеського відділення Спілки письменників України. Автор п'єс «Грози минають», «Піснею зустрінемо світанок», «Вітер з моря», «Без кохання не можна», «Чайки над містом», «Білянка», «Марсіанка», «Знову з тобою»; романів «Спадкоємці», «Бути людиною», «Дороги», «Іменем кохання», «Прорив», «Любовне зілля» та інших творів.

У 1980 році нагороджена Грамотою Президії Верховної Ради Української РСР.

Померла 14 лютого 2007 року в Одесі. Похована на 2-му християнському кладовищі.

Джерела:

1. Державний архів Одеської області. Путівник. – Вип. 1: Фонди особового походження/ Упорядкув. В. Ф. Онопрієнко. – Одеса: Прес-кур'єр, 2012. – С. 170 - 172.

Склярук Борис Миколайович

Б. М. Склярук народився 7 травня 1937 року в Приморському краї РРФСР.

У 1961 році закінчив Одеське театральне-художнє технічне училище, а в 1968 році – Московський поліграфічний інститут.

Живописець, графік, майстер екслібрису. Член Спілки художників СРСР з 1971 року. Учасник всесоюзних, республіканських, міжнародних, персональних мистецьких виставок. Ілюстрував видання творів О. Толстого, У. Шекспіра, створив екслібриси І. Смоктуновського, космонавтів О. Леонова, В. Кубасова. Роботи зберігаються в музеях Ульяновська, Борисоглібська, фондах Спілки художників Російської Федерації.

Працював бутафором в театрі, художником-постановником на студії телебачення м. Борисоглібськ Воронежської області, методистом в Ульяновському обласному домі народної творчості. В 2005 – 2015 роках

викладав в Ульяновському державному університеті, з 2011 року обіймав посаду професора.

В 2001 році присвоєно звання «Заслужений художник Російської Федерації». Нагороджений медалями «За доблесну працю. На честь 100-річчя від дня народження В. І. Леніна», «Ветеран праці», срібною медаллю Академії мистецтв Російської Федерації.

Помер 31 серпня 2021 року в Ульяновську.

Джерела:

1. Склярук Б. М.// Necrology.com // <https://necrology.com/sklyaruk-boris-nikolayevich/>

**Сова
Андрій Корнійович**

А. К. Сова народився 17 (30) грудня 1912 року в Одесі.

У 1938 році закінчив Одеське театральне училище.

В 1937 – 1944 роках працював на Одеській, а в 1944 – 1950 роках – на Київській кіностудіях художніх фільмів.

У 1951 – 1959 роках був артистом Київської обласної філармонії, а в 1959 – 1979 роках – артистом «Укрконцерту». Видатний читець гуморесок.

Знімався в кінофільмах «Стара фортеця», «Моряки», «Морський яструб», «Таємничий острів», «Танкер «Дербент», «Два бійці», «Я – чорноморець», «В далекому плаванні», «В мирні дні», «Максимка», «Море кличе», «Є такий хлопець», «Гори моя зоре», «Літа молодії», «Сватання на Гончарівці», «Веселка», «З днем народження», «Королева бензоколонки», «Циган», «Розвідники» та інших.

Нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора, медалями. У 1965 році присвоєно звання «Народний артист Української РСР».

Помер 11 грудня 1994 року в Києві. Похований на Байковому кладовищі.

Література:

1. Сова Андрій Корнійович // Митці України: Енциклопедичний довідник/ За ред. А. В. Кудрицького. – Київ: УЕ, 1992. – С. 541.

**Строганова
Олена Михайлівна**

О. М. Строганова народилася в 1946 році в Одесі.

У 1965 році закінчила Одеське театральне художньо-технічне училище.

Працювала в Карагандинському російському драматичному театрі імені К. Станіславського, Одеському театрі музичної комедії. Виступала з сольними програмами в Одеському будинку актора. Як актриса Одеської обласної філармонії гастролювала з сольними концертами по містам СРСР.

Після 1997 року емігрувала до США. Працює в аматорському камерному театрі Нью-Йорка «Артистична світлиця», який згодом очолила.

Лауреат всеукраїнського конкурсу читців. Удостоєна нагороди «Emerald Duke».

Джерела:

1. Олена Строганова: «Моя Одеса»/ Н. Бржестовська // Всесвітні одеські новини. – 2020. – № 2 (112)// https://odessitclub.org/old/publications/won/won_112/won_112-15.pdf

**Татаренко
Тетяна Володимирівна**

Т. В. Титаренко народилася 24 січня 1952 року.

У 1974 році закінчила Одеське театральне художньо-технічне училище.

Художник-гример. Член Національної спілки кінематографістів України.

Працює на Київській кіностудії художніх фільмів імені Олександра Довженко.

Брала участь у створенні кінофільмів «Пам'ять землі», «Зоряне відрядження», «Щастя Никифора Бубнова», «Капітан «Пілігрима», «Нові пригоди янкі при дворі короля Артура», «Зброя Зевса», «Золоте курча», «Сьомий маршрут», «Залізна сотня», «Казка про гроші» та інших.

Джерела:

1. Тетяна Татаренко// facebook// https://www.facebook.com/p/татьяна-татаренко-10001509459183/?_rdr
2. Татаренко Т. В// Національна спілка кінематографістів України// <https://www.ukrkino.com.ua/home/?cx=016899695107013046709%3Aupb9w7uncqq&cof=FORID%3A11&q=Татаренко+Тетяна+Володимирівна>

**Тишлек
Галина Михайлівна**

Г. М. Тишлек народилася 15 листопада 1937 року.

У 1959 році закінчила Одеське театральне художньо-технічне училище.

Художник-гример. Член Національної спілки кінематографістів України.

З 1974 року працювала на Київській кіностудії художніх фільмів імені О. П. Довженка.

Брала участь у створенні художніх фільмів «Перед іспитом», «Море», «Вавилон ХХ», «Сімейне коло», «Зустріч», «Мільйони Ферфакса», «Ярослав Мудрий», «Повернення Батерфляй», «Побачення», «Два гусари», «Легенда про безсмертя», «Бережи мене мій талісман», «Оберіг», «Будемо жити» та інших.

Джерела:

1. Спілка кінематографістів України: Довідкове видання/ Ред. кол.: Т. В. Левчук та ін. – Київ: Мистецтво, 1985. – С. 155.

Туманов Володимир Володимирович

В. В. Туманов народився 28 грудня 1939 року в Одесі.

У 1965 році закінчив акторське відділення Одеського театрального художньо-технічного училища, а згодом – режисерський факультет Московського театрального училища імені Б. Щукіна.

Був актором Одеського театру юного глядача, Красноярського театру юного глядача, режисером-постановником Харківського театру юного глядача, Харківського українського драматичного театру імені Т. Шевченко.

В 1980 – 1986 роках працював головним режисером Одеського театру юного глядача. У 1976 – 2014 роках співробітничав з Одеським українським музично-драматичним театром. Поставив в ньому 30 вистав, серед яких «Черевички», «Блукаючі зірки», «Старий дім», «За двома зайцями», «Сон літньої ночі», «Сватання на Гончарівці», «Шельменко – денщик», «Витівка Скапена».

Удостоєний звання «Заслужений діяч мистецтв України».

Помер 10 серпня 2014 року в Одесі.

Джерела:

1. Творець вистав-легенд//Легенди театральної Одеси// <https://www.facebook.com/volkovstarchii/photos/тихий-ювілей-/>
2. В Одесі помер відомий театральний режисер// Думська. – 2014. – 11 серпня // <https://dumskaya.net/news/v-odesse-skonchalsya-izvestnyj-teatralnyj-regiss-038170/>

Фаєр Григорій Шикович

Г. Ш. Фаєр народився 21 жовтня 1947 року в Одесі.

Закінчив Одеське театральне художньо-технічне училище. Навчався в Київському інституті театального мистецтва імені І. К. Карпенка-Карого.

Театральний художник. Автор сценографії понад 70 вистав.

До 1990 року працював в Одеському академічному театрі опери та балету, Одеському російському драматичному театрі імені А. В. Іванова, Одеському українському музично-драматичному театрі імені Жовтневої революції, Київському молодіжному театрі.

У 1995 – 1996 роках обіймав посаду головного художника міста Одеси, став автором сучасного офіційного герба міста. Обирався депутатом Одеської міської ради, Жовтневої районної ради міста Одеси.

З 2003 року працював головним художником Одеського академічного театру російської драми.

Удостоєний звання «Заслужений діяч мистецтв України».

Помер 26 вересня 2022 року в Одесі.

Джерела:

1. Григорій Фаєр// Facebook // https://www.facebook.com/story.php?story_fbid=558579203201480&id=100071482166719&_rdr
2. Фаєр Григорій Шикович// PASSAGE // https://odessapassage.com/arhiv/2004/mar2004/odessa_mir116/index.php3

Федоріна Ольга Павлівна

О. П. Федоріна народилася 8 листопада 1921 року в с. Ільїнка Киргизької АРСР (РРФСР).

Добровольцем пішла на фронт. Служила санінструктором, хірургічною медичною сестрою медико-санітарного батальйону 44 стрілецької дивізії.

У 1951 році закінчила Одеське театральне училище.

Від 1963 року була актрисою Кримського російського драматичного театру імені М. Горького.

Знялася в художніх фільмах «Подруги на фронт», «Фронтові подружки», «Аварія – дочка мента», «Не зійшлися характерами», «Дурні вмирають по п'ятницях», «Міняли».

Нагороджена орденом Вітчизняної війни 1 ступеня, медалями «За бойові заслуги», «За оборону Ленінграда», «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941 – 1945 рр.».

Померла 18 березня 2017 року в Сімферополі.

Джерела:

1. Ольга Федоріна // КІНО-ТЕАТР// <https://www.kino-teatr.ru/kino/acter/w/sov/266014/works/>

Фролов Володимир Давидович

В. Д. Фролов народився 5 квітня 1948 року в Одесі.

У 1966 році закінчив Одеське театральне художньо-технічне училище.

Актор музичної комедії. Член Національної спілки театральних діячів України.

Від 1968 року є солістом-вокалістом Одеського академічного театру музичної комедії імені М. Водяного.

Був режисером-постановником вистав «Кажан», «Планета Оперета», «Салют Перемозі», «Весела вдова».

Знявся в художньому фільмі «Курортна поліція».

Нагороджений орденом «За заслуги» 2, 3 ступенів. У 1993 році присвоєно звання заслуженого артиста України, а в 1999 році – звання «Народний артист України».

Джерела:

1. Володимир Фролов // КІНО-ТЕАТР// <https://www.kino-teatr.ru/teatr/acter/m/post/363752/bio/>

Фролов Сергій Володимирович

С. В. Фролов народився 23 серпня 1974 року в Одесі.

У 2000 році закінчив театральну студію «Зустріч», а в 2017 році – Одеське театральне-художнє училище.

Від 2004 року є актором Одеського театру юного глядача імені Ю. Олеші.

З 2007 року знявся в понад 70 художніх фільмах: «Кастинг для злодія», «Особисте життя слідчого Савельєва», «Одеса-мама», «Синдром дракона», «Саранча», «Тест на кохання», «Шулер», «Курортна поліція», «Син за батька», «Хрещена», «Маестро», «Хазяйка», «Співачка», «Райське місце», «Дочки-мачухи», «Нюхач – 3», «Пес – 2», «Той, хто не спить», «Горизонти кохання», «Замкнене коло», «Нерідна», «Прислуга», «Родинні зв'язки», «Сувенір з Одеси», «Таємний щоденник Симона Петлюри», «Вибір матері», «Діда Мороза не буває», «Кровна помста», «Нюхач – 4». «Готель «Купідон», «Операція «Дезертир» та інших.

Джерела:

1. Сергій Фролов// Stuki-druki // <https://stuki-druki.com/authors/Frolov-Sergey-2.php>
2. Сергій Фролов // КІНО-ТЕАТР// <https://www.kino-teatr.ru/kino/acter/m/post/322672/works/>

**Фролова
Вікторія Миколаївна**

В. М. Фролова народилася 9 травня 1947 року в Одесі.

У 1966 році закінчила Одеське театральне художньо-технічне училище.

Від 1966 року є актрисою Одеського академічного театру музичної комедії імені М. Водяного.

Знялася в кінофільмах «Концерт артистів оперети», «Мистецтво жити в Одесі», «Ліквідація», «Спогади».

У 1996 році присвоєно звання заслуженої артистки України, а в 2015 році – звання «Народний артист України».

Джерела:

1. Вікторія Фролова// КІНО-ТЕАТР// <https://www.kino-teatr.ru/teatr/acter/w/sov/25058/bio/>

**Холм (Калюжна)
Лариса Миколаївна**

Л. М. Холм (Калюжна) народилася в 1924 році в Києві.

У 1949 році закінчила Одеське театральне училище.

До 1954 року працювала в Одеському театрі Радянської Армії.

В 1956 – 1971 роках була актрисою Калужького обласного драматичного театру, Дагестанського російського драматичного театру імені М. Горького, Північно-Осетинського республіканського театру російської драми, Тульського драматичного театру, Ульяновського драматичного театру.

У 1971 – 1990 роках працювала в Чернігівському музично-драматичному театрі.

В 1960 році присвоєно звання «Заслужена артистка Дагестанської АРСР»

Померла 6 липня 2016 року в Одесі.

Джерела:

1. Лариса Калюжна // КІНО-ТЕАТР// <https://www.kino-teatr.ru/teatr/acter/w/sov/397739/bio/>

**Хоніч
Лариса Олександрівна**

Л. О. Хоніч народилася 7 серпня 1942 року в Комсомольську-на-Амурі (РРФСР).

У 1966 році закінчила Одеське театральне художньо-технічне училище.

Працювала в Російському драматичному театрі Чуваської АРСР.

В 1974 році повернулася до Одеси, працювала в Одеському російському драматичному театрі імені А. Іванова, Одеському театрі ляльок.

З 1978 року була артисткою Одеської обласної філармонії, гастролювала по містах СРСР з сольними програмами. Знімалася у художніх фільмах «Блаженна», «Благословіть жінку».

Лауреат театральної премії імені Л. І. Бугової та І. Й. Твердохліба.

Померла 1 липня 2017 року в Одесі.

Джерела:

1. Лариса Олександрівна Хоніч// Одеська обласна філармонія // <https://www.filarmonia.odessa.ua/ispolniteli/nasha-pamyat/38-xonich-larisa-aleksandrovna.html>

Чуря Алла Архипівна

А. А. Чуря народилася 18 вересня 1945 року в Києві.

У 1968 році закінчила Одеське театральне художньо-технічне училище.

Художник по гриму. Член Національної спілки кінематографістів України.

Працювала на Київській кіностудії художніх фільмів імені Олександра Довженко.

Брала участь у створенні кінофільмів «Спокута чужих гріхів», «Під свист куль», «Пробивна людина», «Якщо ворог не здається...», «Якщо можеш, прости...», «Генеральна репетиція», «Танго смерті», «Спосіб вбивства» та інших.

Створила Професійну школу - студію: грим кіно і TV, макіяж.

Джерела:

1. День народження художниці по гриму Алли Чурі// Національна спілка кінематографістів України// <https://www.ukrkino.com.ua/about/spilkanews/?id=14866>

Шейнцис Олег Аронович

О. А. Шейнцис народився 2 січня 1949 року в Одесі.

У 1969 році закінчив Одеське театральне художньо-технічне училище.

Працював художником-бутафором в Одеському театрі опери та балету.

В 1977 році закінчив постановочний факультет Школи-студії МХАТ.

У 1977 – 1980 роках був головним художником Першого Московського обласного драматичного театру. З 1980 року працював головним художником Московського державного театру «Ленком». Виступав художником-постановником вистав в Московському театрі сатири, в Театрі імені Мосради, Московському театрі імені Є. Вахтангова, Великому театрі Російської Федерації, Московському художньому академічному театрі імені А. Чехова, Московському театрі на Покровці. Оформлював вистави в театрах Братислави, Лондона, Софії, Тель-Авіва.

Був художником-постановником художніх фільмів та фільмів-вистав «Сашка», «Зойчина квартира», «Вбити дракона», «Поминальна молитва», «Мудрець», «Містифікація», «Дядя Ваня», «Блазень Балакірєв» та інших.

Обирався секретарем Спілки театральних діячів Російської Федерації.

З 1998 року викладав в Школі-студії імені В. І. Немировича-Данченко, обіймав посаду професора.

В 1991 році присвоєно звання «Заслужений діяч мистецтв РРФСР», а в 1997 році присвоєно звання «Народний художник Російської Федерації». Лауреат Державних премій Російської Федерації 1992, 2003 років.

Помер 16 липня 2006 року в Одесі. Похований в Москві.

Джерела:

1. Олег Шейнцис//КІНО-ТЕАТР// <https://www.kino-teatr.ru/kino/painter/ros/31385/bio/>
2. Шейнцис Олег// Єврейський меморіал// <https://jewish-memorial.narod.ru/SHeyntsis.htm>

Шелюгін Ігор Васильович

І. В. Шелюгін народився 26 липня 1928 року в Одесі.

У 1951 році закінчив Одеське театральне училище.

Від 1951 року був актором Одеського російського драматичного театру імені А. Іванова.

Знявся в художніх фільмах «Їх знали лише в обличчя», «Море надії моєї», «Земля до запитання», «Майже смішна історія», «Фотографії на стіні», «Сто перший», «Дві версії одного зіткнення», «Прискорення», «Сніг у липні», «Матрос Железняк» та в інших.

Присвоєно звання «Заслужений артист Української РСР».

Помер 21 листопада 2004 року в Одесі. Похований на 2-му християнському кладовищі.

Джерела:

1. Ігор Шелюгін// КІНО-ТЕАТР// <https://www.kino-teatr.ru/kino/>

Шиманська Станіслава Михайлівна

С. М. Шиманська народилася 7 квітня 1920 року в Одесі.

В 1939 році закінчила акторське відділення Одеського театрального училища.

У 1939 – 1941 роках працювала в Музично-драматичному театрі в Тирасполі, у 1943 – 1944 роках – в Одеському українському музично-драматичному театрі, в 1944 – 1945 роках – в Ізмайльському обласному театрі естради, в 1946 – 1947 роках – Театрі музичної комедії в Іжевську (Удмуртська АРСР).

Від вересня 1947 року була актрисою Одеського українського музично-драматичного театру імені Жовтневої революції.

Знялася в художніх фільмах «Коні не винні», «Орля», «Зелений фургон», «Хлопчину звали Капітаном», «Посилка для Світлани», «Відпустка, яка не відбулася», «Довгий шлях у лабіринті».

Нагороджена орденом «За заслуги» 3 ступеня. В 1968 році присвоєно звання заслуженої артистки Української РСР.

Померла 19 червня 2015 року в Одесі. Похована на 2-му християнському кладовищі.

Джерела:

1. Станіслава Шиманська// КІНО-ТЕАТР// <https://www.kino-teatr.ru/kino/acter/w/sov/89242/bio/>

Штирбул Кирило Антонович

К. А. Штирбул народився 17 лютого (2 березня) 1915 року в Балтському повіті Подільської губернії.

У 1937 році закінчив Одеське театральне училище.

В 1941 – 1945 роках в лавах Червоної Армії воював проти німецько-нацистських загарбників. Був командиром відділення зв'язку авіаційного з'єднання.

В 1937 – 1940 роках працював в Першому молдавському драматичному театрі в Тирасполі. З 1940 року був актором Молдавського музично-драматичного театру імені О. С. Пушкіна в Кишиневі.

Знявся в художніх фільмах «Андрієш», «Молдавські наспіви», «За міською межею».

Обирався депутатом Верховної Ради Молдавської РСР.

Нагороджений орденами Леніна, Жовтневої революції, Трудового Червоного Прапора, Вітчизняної війни 2 ступеня, медалями «За оборону Сталінграда», «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941 – 1945 рр.», «За доблесну працю. В ознаменування 100-річчя з дня народження Володимира Ілліча Леніна». Лауреат державної премії Молдавської РСР.

В 1949 році присвоєно звання народного артиста Молдавської РСР, а в 1960 році – звання «Народний артист СРСР».

Помер 27 серпня 1997 року в Кишиневі. Похований на Центральному кладовищі.

Джерела:

1. Штирбул Кирило Антонович/ Л. І. Барабан// Українська радянська енциклопедія: у 12 т./ Гол. ред. М. П. Бажан; редкол. О. К. Антонов та ін. – 2-ге вид. – Т. 12. – Київ: ГР УРЕ, 1985. – С. 375.

Ясько Віталій Васильович

В. В. Ясько народився 6 грудня 1948 року у Вінницькій області.

У 1968 році закінчив Одеське театральне художньо-технічне училище.

Живописець, театральний художник. Учасник мистецьких виставок. Член Національної спілки кінематографістів України, член Національної спілки художників України.

В 1968 – 1971 роках був художником по костюмах Ансамблю пісні та танцю Київського військового округу. З 1971 року працював художником-постановником на кіностудії «Укртелефільм», Київській кіностудії художніх фільмів імені О. Довженка.

Брав участь у створенні фільмів-вистав «Сторінка щоденника», «Кассандра», «Факел», «Ой не ходи Грицю, та й на вечорниці», «Назар Стодоля», кінострічок «Лавровий вінок», «Перстень з діамантом», «Інтермецо», «Люди на землі», «Веселі знайомства», «Весінні забави», «Завтра починаються сьогодні», «Вечорниці», «Дім батька твого», «Золота осінь», «Провінціалки», «Капітан Крокус», «Обітниця», «Притча про світлицю», «Сорочинський ярмарок», «Богдан-Зиновій Хмельницький», «Владика Андрій», «Третього не дано», «Останній яничар», «Мир вашому дому» та інших.

У 2008 році присвоєно звання «Заслужений працівник культури України».

Джерела:

1. Ясько Віталій// Національна спілка кінематографістів України// <https://www.ukrkino.com.ua/people/?id=89>
2. Віталій Ясько// КІНО-ТЕАТР// <https://www.kino-teatr.ru/kino/painter/post/28095/bio/>

ВИХОВАНЦІ

Божек Юлій Іванович

Ю. І. Божек народився 8 (21) травня 1915 року в Одесі.

У 1938 – 1941 роках навчався в Одеському театральному училищі.

В 1944 – 1959 роках працював в Одеському театрі юного глядача імені Миколи Островського. У 1959 – 1994 роках був актором Одеського українського музично-драматичного театру імені Жовтневої революції.

У 1967 році присвоєно почесне звання «Заслужений артист Української РСР», а в 1973 році – звання «Народний артист УРСР».

Помер 30 січня 1994 року в Одесі.

Джерела:

1. Божек Юлій Іванович/ Л. І. Федченко// Енциклопедія Сучасної України/ Ред. кол.: І. М. Дзюба та ін. – Т. 3: Біо – Бя. – Київ: ІЕД НАНУ, 2004. – 695 с.

Вершигора Петро Петрович

П. П. Вершигора народився 3(16) травня 1905 року в с. Северинівна Подільської губернії.

У 1927 – 1930 роках навчався на акторському відділенні Одеського музично-драматичного інституту, а в 1938 році закінчив Всесоюзний державний інститут кінематографії.

В 1930 – 1936 роках був актором та режисером в театрах Одеси та Сталіно, викладав в Одеському театральному училищі.

У 1938 – 1941 роках працював режисером на Київській кіностудії художніх фільмів, з 1939 року обіймав посаду директора.

В 1941 – 1944 роках був одним із керівником партизанського руху в Україні, воював в з'єднанні С. А. Ковпака. В 1944 році присвоєно військове звання генерал-майора.

У 1947 – 1954 роках викладав у Військовій академії Генерального штабу Радянської Армії.

Автор документальної повісті «Люди з чистою совістю», книги «Воєнна творчість народних мас», збірки оповідань «Іван-герой», роману «Дім рідний», кіносценаріїв «Радянська Молдавія», «Гроза пройшла», «Сімдесят другий день» та інших.

Удостоєний звання Героя Радянського Союзу. Нагороджений двома орденами Леніна, орденами Червоного Прапора, Богдана Хмельницького 1 ступеня, медалями «За бойові заслуги», «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941 – 1945 рр.». Лауреат Сталінської премії 2 ступеня 1947 року.

Помер 27 березня 1963 року в Москві. Похований на Новодівочому кладовищі.

Джерела:

1. Вершигора Петро Петрович/ Г. П. Герасимова// Енциклопедія Сучасної України/Ред. кол.: І. М. Дзюба та ін. – Т. 4: В – Воґ. – Київ: ІЕД НАНУ, 2004. – 700 с.
2. Петро Вершигора//КІНО-ТЕАТР// <https://www.kino-teatr.ru/teatr/acter/m/sov/422375/bio/>

Константинов Костянтин Тимофійович

К. Т. Константинов народився 7 липня 1915 року в с. Сукля Тираспольського повіту Херсонської губернії.

У 1934 – 1937 роках навчався в Одеському театральному училищі.

Від 1937 року був актором Молдавського музично-драматичного театру в Тирасполі. З 1944 року виступав на сцені Музично-драматичного театру в Кишиневі. Зіграв понад 100 ролей.

Знімався в художніх кінофільмах «Оборона Царицина», «Отаман Кодр», «Я вам пишу...», «Весілля у палаці», «Врятоване ім'я», «Зелена хвиля», «Корінь життя», «Де ти, кохання», «Червона заметіль», «Будинок Діоніса», «Лебеді в ставку», «Коршуни здобиччю не діляться» та інших.

Обирався депутатом Верховної Ради Молдавської РСР.

Нагороджений орденами Дружби народів, «Знак Пошани» (СРСР), Орденом Республіки, медаллю «Міхай Емінеску» (Молдова) . В 1953 році присвоєно звання «Народний артист Молдавської РСР».

Помер 8 березня 2003 року. Похований в Кишиневі.

Джерела:

1. Костянтин Константинов// MOLDOVENII.MD//
<https://www.moldovenii.md/ru/people/86/>

Осташевський Генріх Романович

Г. Р. Осташевський народився 1 червня 1921 року в Одесі.

В 1938 – 1941 роках навчався в Одеському театральному училищі.

У 1944 – 1958 роках працював в Одеському театрі юного глядача імені Миколи Островського. Від 1958 року був актором Одеського українського музично-драматичного театру імені В. Василько.

Знімався у кінофільмах «Блакитна стріла», «Якби каміння говорило...», «Кров людська не водиця», «Гроза над полями», «Повернення», «Між високих хлібів», «Місце зустрічі змінити не можна», «Вогняні дороги» та інших.

Нагороджений орденом «Знак Пошани». У 1976 році присвоєно звання «Народний артист Української РСР».

Помер 3 лютого 2004 року в Одесі.

Джерела:

1. Осташевський Генріх Романович/ Л. І. Федченко// Енциклопедія Сучасної України/ Ред. кол.: І. М. Дзюба та ін. – Т. 24: О. – Київ: ІЕД НАНУ, 2022. – 944 с.

Островська Генрієтта Тимофіївна

Г. Т. Островська народилася в 1921 році в Одесі.

Навчалася в Одеському театральному училищі.

Була актрисою Центрального театру Радянської Армії в Москві.

Знялася у фільмі-виставі «Вчитель танців».

У 1968 році присвоєно звання заслуженої артистки РРФСР.

Померла 23 лютого 1971 року в Москві. Похована на Новодівочому кладовищі.

Джерела:

1. Тількер Михайло Єлисейович/ Т. М. Яковлева, В. А. Коваль// Вони залишили слід в історії Одеси: Збірка біографічних нарисів та статей//
<https://odessa-memory.info/ru/index.php?id=580>
2. Генрієтта Островська// КІНО-ТЕАТР// <https://www.kino-teatr.ru/kino/acter/w/sov/246410/works/>

Фуксіна-Бабська Тетяна Романівна

Т. Р. Фуксіна-Бабська народилася в 1908 році в Одесі.

Навчалася на акторському відділенні Одеського музично-драматичного інституту. Актриса-травесті.

До 1950-х років працювала в Одеському російському драматичному театрі імені А. Іванова. Створила образи хлопчиків у виставах «Анна Кареніна», «Поза законом», «Черемиш – брат героя».

На початку 1970-х років в одеському палаці культури імені Л. Українки створила молодіжний театральний колектив «Юність», яким і керувала. В 1977 році на базі колективу «Юність» організувала Театр поетичної форми при Одеському будинку вчених, який в 1987 році став лауреатом 2-го Всесоюзного фестивалю народної творчості.

Померла 1 лютого 1992 року в Одесі. Похована на 2-му християнському кладовищі.

Джерела:

1. Тетяна Фуксіна// КІНО-ТЕАТР// <https://www.kino-teatr.ru/teatr/acter/w/sov/1062843/bio/>
2. Скажи: який слід ти залишив/ М. Гаузнер// Всесвітні одеські новини. – 2001. – № 1 (78). // https://odessitclub.org/old/publications/won/won_78/won_78_11.pdf

З М І С Т

=====

I. Передмова.....	3
II. Педагоги.....	4
1. Альшиц Л. Я.....	4
2. Баренбойм О. М.....	5
3. Биховська Г. М.....	5
4. Варнеке Б. В.....	6
5. Василько В. С.....	7
6. Гамсахурдія В. Р.....	8
7. Голубовська В. С.....	8
8. Давидова Є Д.....	9
9. Довбищенко В. С.....	9
10. Дьяконова З. Г.....	10
11. Івницька З. О.....	11
12. Івницький М. Б.....	11
13. Каменецька М. І.....	12
14. Коваленко В. Д.....	13
15. Коваль О. І.....	13
16. Крамаренко А. І.....	14
17. Литвак К. Л.....	15
18. Лоренцо Б. Я.....	15
19. Максимов О. М.....	16
20. Мацієвська Л. В.....	16
21. Моравець В. В.....	17
22. Мюльберг С. К.....	18

23. Наумцев В. М.....	18
24. Ошеровський М. А.....	19
25. Пресняков В. І.....	20
26. Соколов Н. А.....	20
27. Соломарський О. І.....	21
28. Сосновський В. В.....	22

29. Стамеров К. К.....	22
30. Талала В. Л.....	23
31. Тезавровський В. В.....	24
32. Тількер М. Є.....	24
33. Штейнберг Е. Б.....	25

III. Випускники.....26

1. Абашина К. М.....	26
2. Ананьєв О. М.....	26
3. Апостолов М. М.....	27
4. Аркадьєв А. І.....	28
5. Барда-Скляренко В. В.....	28
6. Басюк І. О.....	29
7. Беніова С. М.....	29
8. Беркун І. М.....	30
9. Богатирьова А. О.....	30
10. Бойко В. Т.....	31
11. Бойчук І. О.....	31
12. Борін Б. А.....	32
13. Боярська Л. Д.....	32
14. Бульба С. О.....	33
15. Бутовська Г. І.....	34
16. Вилкун М. М.....	34
17. Вишневський А. А.....	35
18. Вірановська О. Г.....	35
19. Галл-Савальська В. Г.....	36
20. Гельман З. Й.....	36
21. Герлак В. К.....	37
22. Гімельфарб Є. Ю.....	38
23. Гордова Т. Ф.....	38
24. Горський В. В.....	39
25. Гриньова С. А.....	39
26. Грузін Т. І.....	40
27. Гузар В. С.....	41
28. Данильченко Б. М.....	41
29. Данько М. І.....	42
30. Дарієнко Д. Т.....	42
31. Дубровська Н. К.....	43
32. Жадушкіна Г. В.....	44
33. Зайцев О. Д.....	44
34. Затинайков В. Т.....	45
35. Іванов Б. В.....	45
36. Іващенко М. І.....	46
37. Казимирова К. Г.....	46
38. Кац А. Ф.....	47
39. Кац М. С.....	48
40. Кисельова М. Д.....	48
41. Коваленко Ю. А.....	49
42. Коваль М. В.....	49
43. Кондратьєв В. Й.....	50
44. Кошутський О. П.....	50

45. Кравченко В. М.....	51
46. Кропивна Т. Ф.....	51
47. Кулакова В. О.....	52
48. Литвинов О. А.....	52
49. Лоза Н. А.....	53
50. Лозова К. М.....	53
51. Магратій П. Н.....	54
52. Мироненко П. П.....	54
53. Мірошниченко В. М.....	55
54. Наумов А. М.....	56
55. Некрасов С. М.....	56
56. Нікітін В. М.....	57
57. Оберенко В. Т.....	57
58. Овсійко В. В.....	58
59. Овсійко М. С.....	59
60. Орленко П. Д.....	59
61. Осика Л. М.....	60
62. Остапенко В. М.....	60
63. Піддубна Т. В.....	61
64. Плацинда А. М.....	61
65. Плісс Ю. А.....	62
66. Подобед В. І.....	62
67. Похилко О. М.....	63
68. Резніков В. О.....	63
69. Розсоха Л. С.....	64
70. Савко О. А.....	65
71. Савченко Б. І.....	65
72. Садомський Ю. В.....	66
73. Самойлов В. Я.....	66
74. Самойлова Н. Ф.....	67
75. Селютіна Л. Я.....	68
78. Склярук Б. М.....	68
77. Сова А. К.....	69
78. Строганова О. М.....	69
79. Титаренко Т. В.....	70
80. Тишлек Г. М.....	70
81. Туманов В. В.....	71
82. Фаєр Г. Ш.....	71
83. Федоріна О. П.....	72
84. Фролов В. Д.....	73
85. Фролов С. В.....	73
86. Фролова В. М.....	74
87. Холм (Калюжна) Л. М.....	74
88. Хоніч Л. О.....	74

89. Чуря А. А.....	75
90. Шейнцис О. А.....	75
91. Шелюгін І. В.....	76
92. Шиманська С. М.....	77
93. Штирбул К. А.....	77
94. Ясько В. В.....	78

IV. Вихованці.....79

1. Божек Ю. І.....	79
2. Вершигора П. П.....	79
3. Константинов К. Т.....	80
4. Осташевський Г. Р.....	81
5. Островська Г. Т.....	81
6. Фуксіна-Бабська Т. Р.....	82

Букач В. М.

Одеське театрально-художнє училище. Особистості: Біографічний
словник. – Одеса: КЦВ, 2025. – 84 с.

Підписано до друку
Ум. – друк. аркушів
Тираж

5. 06. 2025
4.4
100 прим.